

2025/2433

5.12.2025

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2025/2433,

annettu 29 päivänä heinäkuuta 2025,

**tukiohjelmasta SA.51501 (2021/C) (ex 2019/NN) (ex 2018/N), jonka Tšekki on toteuttanut
maatalouden alkutuotannossa toimivien suurten yritysten hyväksi**

(tiedoksiannettu numerolla C(2025) 5149)

(Ainoastaan tšekinkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on edellä mainittujen artiklojen ⁽¹⁾ mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Tšekki ilmoitti 29 päivänä kesäkuuta 2018 päivätyllä kirjeellä komissiolle tukiohjelmasta SA.51501 (2018/N) – Tšekki, Suurten yritysten vakuutusmaksuihin myönnettävä tuki, jäljempänä 'ohjelma', joka koskee luonnonmullistusten, epäsuotuisien sääolojen ja kasvintuhoojien viljelykasveille tai eläintautien karjalle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi otettavista vakuutuksista aiheutuvien vakuutusmaksujen maksamiseen tarkoitetun tuen myöntämistä.
- (2) Komissio pyysi lisätietoja 24 päivänä elokuuta 2018, 8 päivänä lokakuuta 2018, 17 päivänä joulukuuta 2018, 6 päivänä maaliskuuta 2019, 28 päivänä toukokuuta 2019 ja 8 päivänä tammikuuta 2020 päivätyillä kirjeillä. Tšekin viranomaiset toimittivat lisätietoja 18 päivänä syyskuuta 2018, 18 päivänä tammikuuta 2019, 23 päivänä huhtikuuta 2019, 23 päivänä syyskuuta 2019 ja 10 päivänä helmikuuta 2020 päivätyillä kirjeillä.
- (3) Ohjelman alustavan tarkastelun aikana saadut tiedot osoittivat, että suurille yrityksille oli jo myönnetty tukea luonnonmullistusten, epäsuotuisien sääolojen ja kasvintuhoojien viljelykasveille tai eläintautien karjalle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi otettavista vakuutuksista aiheutuvien vakuutusmaksujen maksamiseen, jäljempänä 'yksittäinen tuki'. Tšekin viranomaiset myönsivät tämän tuen ohjelmasta SA.49594 (2017/XA) ⁽²⁾ sen vuoksi, että tuensaajat katsottiin pk-yrityksiksi.
- (4) Komissio antoi 12 päivänä tammikuuta 2021 päätöksen C(2021)34 final ⁽³⁾, jäljempänä 'aloittamispäätös', jolla se ilmoitti Tšekille päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely i) yksittäisen tuen ja ii) ohjelman osalta. Aloittamispäätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä ⁽⁴⁾.
- (5) Tšekin viranomaiset toimittivat huomautuksensa 19 päivänä helmikuuta 2021 päivätyllä kirjeellä.
- (6) Komissio ei ole saanut huomautuksia muilta asianomaisilta.
- (7) Komissio pyysi Tšekin viranomaisilta lisäselvityksiä 4 päivänä elokuuta 2023, 8 päivänä helmikuuta 2024 ja 6 päivänä kesäkuuta 2024 päivätyillä kirjeillä. Tšekin viranomaiset vastasivat pyyntöihin 24 päivänä elokuuta 2023, 28 päivänä helmikuuta 2024 ja 26 päivänä kesäkuuta 2024 päivätyillä kirjeillä.

⁽¹⁾ EUVL C 60, 19.2.2021, s. 54.

⁽²⁾ SA.49594 (2017/XA) Tuki vakuutusmaksujen suorittamiseen, TAM.

⁽³⁾ Ks. edellinen alaviite.

⁽⁴⁾ Ks. edellinen alaviite.

2. TÄMÄN PÄÄTÖKSEN SOVELTAMISALA

- (8) Tässä päätöksessä arvioidaan i) tukiohjelman ja ii) johdanto-osan 3 kappaleessa tarkoitetun yksittäisen tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

3. TUKIOHJELMAN KUVAUS

3.1 Tavoite

- (9) Ohjelman tarkoituksena on myöntää tukea vakuutusmaksujen maksamiseen siten, että vakuutukset ovat laajasti maatalouden alkutuotannon käytettävissä. Vakuutuksia pidetään tehokkaana riskinhallintavälineenä, joka parantaa viljelijöiden suojaa ennakoimattomia vahinkoja vastaan. Ohjelmassa myönnetään tukea viljelykasvien ja karjan vakuutusmaksuihin.

3.2 Kesto

- (10) Ohjelman ehdotettiin olevan käytössä ohjelman hyväksymistä koskevan komission päätöksen tiedoksiantamisesta 31 päivään joulukuuta 2024 saakka.

3.3 Oikeusperustat

- (11) Oikeusperustan muodostavat seuraavat säädökset:

- a) maataloudesta annettu laki nro 252/1997, sellaisena kuin se on muutettuna [*Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů*], ja erityisesti sen 2 da §:n 2 momentin c kohta ja 3 momentin f kohta;
- b) luonnos säännöiksi suurille yrityksille maa- ja metsätalouden tuki- ja takausrahastosta myönnettävän vakuutustuen myöntämisestä ("myöntämisperiaatteet") [*Zásady pro poskytování finanční podpory pojištění pro velké podniky Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s.*].

3.4 Talousarvio

- (12) Ohjelman kokonaistalousarvio on arviolta 690 miljoonaa Tšekin korunaa (noin 25,8 miljoonaa euroa ⁽⁵⁾). Tuki rahoitetaan valtion talousarviosta.
- (13) Tuen myöntävä viranomainen on maa- ja metsätalouden tuki- ja takausrahasto [*Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.*]. Se on osakeyhtiönä toimiva valtion erillisvirasto, jonka osakkeista valtio omistaa 100 prosenttia. Rahasto toimii tuen myöntävänä viranomaisena maataloudesta annetun lain nro 252/1997 2 da §:n nojalla.

3.5 Tukimuoto

- (14) Tuki on tarkoitus maksaa suorina avustuksina. Tšekin viranomaiset katsovat, että tämä tukimuoto soveltuu parhaiten vakuutusmaksujen kustannusten kattamiseen.

3.6 Tuensaajat

- (15) Ohjelma on suunniteltu maatalouden alkutuotannossa toimivien suurten yritysten hyväksi.
- (16) Tuensaajia on arviolta yli 1 000.
- (17) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden valtiontukea koskevien suuntaviivojen ⁽⁶⁾, jäljempänä 'vuoden 2023 suuntaviivat', 33 kohdan 63 alakohdassa tarkoitetut vaikeuksissa olevat yritykset eivät ole oikeutettuja ohjelman tukeen.

⁽⁵⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 6 kappale. Tämän ohjelman ilmoituspäivänä (29 päivänä kesäkuuta 2018) vaihtokurssi oli 1 CZK = 0,03841 euroa.

⁽⁶⁾ EUVL C 485, 21.12.2022, s. 1.

- (18) Tšekin viranomaiset ovat myös sitoutuneet lykkäämään ilmoitetun tuen maksamista, jos tuensaajalla on vielä käytettävissään aikaisempi sääntöjenvastainen tuki, joka on määritelty sisämarkkinoille soveltumattomaksi komission päätöksellä (joka koskee joko yksittäistä tukea tai tukiohjelmia), kunnes tuensaaja on maksanut takaisin tai maksanut suljetulle tilille koko sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman tuen sekä siitä perittävän takaisinperintäkoron.

3.7 Lisätiedot

- (19) Ilmoituksella Tšekki aikoo täydentää voimassa olevaa tukitoimenpidettä SA.49594 (2017/XA), joka oli voimassa 1 päivästä tammikuuta 2018 alkaen.⁽⁷⁾ Toimenpide vapautettiin ilmoitusvelvollisuudesta komission asetuksen (EU) N:o 702/2014⁽⁸⁾, jäljempänä 'maatalouden ryhmäpoikkeusasetus', nojalla, ja sen soveltamisala rajoittui pk-yrityksiin. Näin ollen Tšekki aikoo ilmoituksessaan ottaa käyttöön perustan suurille yrityksille myönnettävälle tuelle.
- (20) Kansallisen oikeusperustan mukaan luonnonmullistuksilla tarkoitetaan maanjäristyksiä, lumivyöryjä, maanvyörymiä ja tulvia, pyörremyrskyjä ja luonnollisesti syntyneitä metsä- ja maastopaloja. Epäsuotuisilla sääoloilla tarkoitetaan esimerkiksi hallaa, myrskyjä ja rakeita, jäätä, rankkasadetta tai jatkuvaa sadetta, kuivuutta taikka muita epäsuotuisia sääoloja. Kasvintuhoojilla tarkoitetaan kasveille tai kasvituotteille haitallisia kasvien, eläinten tai patogeenien lajeja, kantoja tai biotyyppejä.

Tuki vakuutukseen, joka kattaa viljelykasveille aiheutuvat vahingot

- (21) Tukea voidaan myöntää viljelijöille, jotka ottavat viljelykasveille vakuutuksen omissa nimissään ja maksavat vähintään 1 000 Tšekin korunaa (noin 37,4 euroa) vakuutusmaksuja kyseiseltä vuodelta. Metsiä ja metsätaimatarhoja ei pidetä viljelykasveina.
- (22) Tuki-intensiteetti määräytyy viljelykasvityypin mukaan. Se on 35–65 prosenttia erikoisviljelykasvien vakuutuksen dokumentoiduista kustannuksista tietyssä vuonna. Muiden viljelykasvien osalta tuki-intensiteetti on 10–50 prosenttia tietyn vuoden dokumentoiduista vakuutuskustannuksista.
- (23) Erikoisviljelykasveilla tarkoitetaan erityisesti
- pysyviä viljelykasveja, mukaan lukien taimitarhat, eli viiniköynnöksiä, humalaa ja hedelmiä (aprikooseja, omenoita, päärynöitä, kirsikoita, persikoita, herukoita, karviaisia, pähkinöitä, manteleita, kvitteneitä, luumuja, kriikunoita, viherluumuja, vadelmia, karhunvatukoita, pihlajanmarjoja, mustia pihlajanmarjoja ja kastanjoita);
 - mansikoita;
 - perunoita;
 - sokerijuurikasta;
 - vihanneksia;
 - koristekasveja, mukaan lukien taimitarhat, lääkekasveja, maustekasveja ja unikoita;
 - kuitukasveja (pellava ja hamppu);
 - heinäkasvien ja apilan tuotantoa siemeniä varten.

Tuki vakuutukseen, joka kattaa karjalle aiheutuvat vahingot

- (24) Tukea voidaan myöntää karjankasvattajille, jotka ottavat karjalle vakuutuksen omissa nimissään ja maksavat vähintään 1 000 Tšekin korunaa (noin 37,4 euroa) vakuutusmaksuja kyseiseltä vuodelta.

⁽⁷⁾ Ennen 1 päivää tammikuuta 2018 tukea myönnettiin tukitoimenpiteen SA.40185 (2014/XA) perusteella.

⁽⁸⁾ Komission asetus (EU) N:o 702/2014, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2014, tietyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 193, 1.7.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/702/oj>).

- (25) Tuki-intensiteetti on 35–65 prosenttia dokumentoiduista vakuutuskustannuksista.

Lisäedellytykset

- (26) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että vakuutusmaksujen on rajoitettava korvauksiin, jotka eivät ylitä kyseisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamisesta aiheutuvia kustannuksia (johdanto-osan 20 kappale), ja että ne saavat kattaa ainoastaan todellisen tuotannon ennen vahingon aiheutumista. Vakuutus sopimuksissa ei myöskään edellytetä eikä täsmennetä tulevan tuotannon tyyppiä tai määrää.
- (27) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että tuki ei saa rajoittua vain yhden vakuutusyhtiön tai -yhtiöryhmän tarjoamaan vakuutukseen ja että sen edellytyksenä ei saa olla vakuutus sopimuksen tekeminen Tšekkiin sijoittautuneen vakuutusyhtiön kanssa.
- (28) Tuen hakijoiden on tehtävä vakuutus sopimus sellaisen vakuutusyhtiön kanssa, jolla on yhteistyösopimus tuen myöntävän viranomaisen kanssa⁽⁹⁾. Mikä tahansa vakuutusyhtiö voi pyytää tällaisen yhteistyösopimuksen tekemistä tuen myöntävän viranomaisen kanssa.
- (29) Kansallisen oikeusperustan mukaan ja kuten Tšekin viranomaiset ovat vahvistaneet, tukihakemus on jätettävä ennen vakuutusmaksun maksamista.
- (30) Tukihakemuksessa on ilmoitettava hakijayrityksen nimi ja koko, kuvaus hankkeesta tai toiminnasta, mukaan lukien sen sijainti sekä alkamis- ja päättymispäivät, sen toteuttamiseen tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset.
- (31) Hakijoiden on kuvattava hakemuksessa tilanne ilman tukea (vaihtoehtoinen skenaario) ja toimitettava asiakirjanäyttöä hakemuksessa kuvatun vaihtoehtoisen skenaarion tueksi. Saadessaan hakemuksen tuen myöntävän viranomaisen on tarkastettava vaihtoehtoisen skenaarion uskottavuus ja vahvistettava, että tuella on vaadittu kannustava vaikutus.
- (32) Tuki ei voi kasautua muista paikallisista, alueellisista, kansallisista tai unionin ohjelmista myönnettävän tuen tai samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän tapauskohtaisen tuen kanssa.
- (33) Tuen myöntävä viranomainen laskee tuen enimmäisintensiteetin ja tuen määrän syrjimättömällä tavalla tuen myöntämishetkellä. Tukikelpoiset kustannukset on osoitettava selkeällä ja ajantasaisella asiakirjanäytöllä. Kaikki tuki-intensiteetin ja tukikelpoisten kustannusten laskennassa käytettävät luvut on ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä.
- (34) Arvonlisävero (alv) ei ole tukikelpoista, paitsi jos se kansallisten sääntöjen mukaan on palautukseen oikeuttamatonta.
- (35) Tšekin viranomaiset selittivät, että ohjelmalla ei odoteta olevan ympäristövaikutuksia, sillä se koostuu ainoastaan vakuutusmaksujen maksamiseen tarkoitetusta tuesta.
- (36) Sama toimenpide ei sisälly Tšekin strategiasuunnitelmaan, mutta ohjelma oli johdonmukainen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115⁽¹⁰⁾ 5 artiklan a alakohdassa säädetyn maatalousalan kilpailukyvyyn ja muutoskestävyyden edistämistä koskevan yhteisen maatalouspolitiikan, jäljempänä 'YMP', yleistavoitteen ja mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädettyjen riittävien maataloustulojen ja maatalousalan muutoskestävyyden tukemista sekä maatilojen kilpailukyvyyn parantamista koskevien YMP:n erityistavoitteiden kanssa.

⁽⁹⁾ Luettelo asianomaisista vakuutusyrityksistä on saatavilla osoitteessa <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta (EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (37) Tšekin viranomaiset vahvistivat julkaisevansa Euroopan komission avoimuusmoduulissa ⁽¹¹⁾ ohjelman koko tekstin ja sen täytäntöönpanosäännökset tai oikeusperustan, tuen myöntävän viranomaisen tunnistetiedot ja niiden tuensaajien nimet, jotka saavat yksittäistä tukea yli 60 000 euroa ⁽¹²⁾. Tšekin viranomaiset vahvistivat, että nämä tiedot julkaistaan tuen myöntämispäätöksen tekemisen jälkeen, että ne säilytetään vähintään kymmenen vuoden ajan ja että ne ovat rajoituksetta yleisön saatavissa.
- (38) Tšekin viranomaiset sitoutuivat mukauttamaan ohjelman uusiin sääntöihin ⁽¹³⁾, jotka ovat olleet voimassa 1 päivästä tammikuuta 2023 alkaen, ja soveltamaan niitä ohjelmaan ⁽¹⁴⁾.

4. YKSITTÄISEN TUEN KUVAUS

4.1 Tavoite

- (39) Yksittäisen tuen tavoitteena oli saattaa vakuutukset laajalti maatalousalan saataville korvaamalla vakuutusmaksujen kustannukset osittain. Tukikelpoisia vakuutuksia olivat viljelykasveja ja karjaa koskevat vakuutukset.

4.2 Kesto

- (40) Yksittäinen tuki myönnettiin 1 päivän tammikuuta 2018 ja 31 päivän joulukuuta 2022 välisenä aikana.

4.3 Oikeusperustat

- (41) Tšekki myönsi yksittäisen tuen tukiohjelman SA.49594 (2017/XA) perusteella.

4.4 Talousarvio

- (42) Yksittäisen tuen talousarviota ei ole vahvistettu. Vaikka muodollisessa tutkinnassa voitiin yksilöidä yksi tällaisen yksittäisen tuen saaja (johdanto-osan 261 kappale), myös muut tuensaajat ovat saattaneet saada yksittäistä tukea. Yksittäinen tuki rahoitettiin joka tapauksessa valtion talousarviosta.
- (43) Tuen myöntävä viranomainen oli maa- ja metsätalouden tuki- ja takausrahasto [*Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.*]. Se on osakeyhtiöksi muodostettu valtion erillisvirasto, jonka osakkeista valtio omistaa 100 prosenttia. Rahasto toimii tuen myöntävänä viranomaisena maataloudesta annetun lain nro 252/1997 2 da §:n nojalla.

4.5 Tukimuoto

- (44) Yksittäinen tuki myönnettiin suorina avustuksina. Tšekin viranomaiset katsoivat, että tämä muoto soveltuu parhaiten vakuutusmaksujen kustannusten kattamiseen.

4.6 Tuensaajat

- (45) Yksittäisen tuen saajina olivat maatalouden alkutuotannossa toimivat suuret yritykset.
- (46) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden valtiontukea koskevien suuntaviivojen 33 kohdan 63 alakohdassa tarkoitettut vaikeuksissa olevat yritykset eivät olleet oikeutettuja tukeen.

⁽¹¹⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹²⁾ Vuoden 2023 suuntaviivojen I osan 3.2.4 jakson mukaisesti jäsenvaltioiden on julkaistava niiden tuensaajien nimet, jotka saavat yli 10 000 euron suuruisen yksittäisen tuen, verrattuna yli 60 000 euron suuruisiin yksittäisiin tukiin vuoden 2014 suuntaviivojen mukaisesti. Tšekin viranomaiset sitoutuivat mukauttamaan ohjelman uusiin sääntöihin (johdanto-osan 38 kappale).

⁽¹³⁾ Euroopan unionin suuntaviivat maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014–2020.

⁽¹⁴⁾ Tšekki antoi 21 päivänä helmikuuta 2023 päivätyllä kirjeellä ehdottoman suostumuksensa muuttaa voimassa olevia tukiohjelmiaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2023 siten, että ne ovat vuoden 2023 suuntaviivojen mukaisia.

- (47) Yksittäistä tukea ei myöskään myönnetty tuensaajille, joilla oli vielä käytettävissään aikaisempi sääntöjenvastainen tuki, joka on määritelty sisämarkkinoille soveltumattomaksi komission päätöksellä (joka koskee joko yksittäistä tukea tai tukiohjelmia), kunnes kyseinen tuensaaja on maksanut takaisin tai maksanut suljetulle tilille koko sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman tuen sekä siitä perittävän takaisinperintäkoron.

4.7 Lisätiedot

- (48) Ohjelmassa SA.49594 (2017/XA) luonnonmullistuksilla tarkoitetaan maanjärityksiä, lumivyöryjä, maanvyörymiä ja tulvia, pyörremyrskyjä ja luonnollisesti syntyneitä metsä- ja maastopaloja. Epäsuotuisilla sääoloilla tarkoitetaan esimerkiksi hallaa, myrskyjä ja rakeita, jättä, rankkasadetta tai jatkuvaa sadetta, kuivuutta taikka muita epäsuotuisia sääoloja. Kasvintuhoojilla tarkoitetaan kasveille tai kasvituotteille haitallisia kasvien, eläinten tai patogeenien lajeja, kantoja tai biotyyppijä.

Tuki vakuutukseen, joka kattaa viljelykasveille aiheutuvat vahingot

- (49) Tukea voitiin myöntää viljelijöille, jotka ottivat viljelykasveille vakuutuksen omissa nimissään ja maksoivat vähintään 1 000 Tšekin korunaa (noin 37,4 euroa) vakuutusmaksuja kyseiseltä vuodelta. Metsiä ja metsätaimatarhoja ei pidetä viljelykasveina.
- (50) Tuki-intensiteetti määrytyi viljelykasvityypin mukaan. Se oli 35–65 prosenttia erikoisviljelykasvien vakuutuksen dokumentoiduista kustannuksista tietyssä vuonna. Muiden viljelykasvien osalta tuki-intensiteetti oli 10–50 prosenttia tietyssä vuoden dokumentoiduista vakuutuskustannuksista.
- (51) Erikoisviljelykasveilla tarkoitetaan erityisesti
- pysyviä viljelykasveja, mukaan lukien taimitarhat, eli viiniköynnöksiä, humalaa ja hedelmiä (aprikooseja, omenoita, päärynöitä, kirsikoita, persikoita, herukoita, karviaisia, pähkinöitä, manteleita, kvitteneitä, luumuja, kriikunoita, viherluumuja, vadelmia, karhunvatukoita, pihlajanmarjoja, mustia pihlajanmarjoja ja kastanjoita);
 - mansikoita;
 - perunoita;
 - sokerijuurikasta;
 - vihanneksia;
 - koristekasveja, mukaan lukien taimitarhat, lääkekasveja, maustekasveja ja unikoita;
 - kuitukasveja (pellava ja hamppu);
 - heinäkasvien ja apilan tuotantoa siemeniä varten.

Tuki vakuutukseen, joka kattaa karjalle aiheutuvat vahingot

- (52) Tukea voitiin myöntää karjankasvattajille, jotka ottivat karjalle vakuutuksen omissa nimissään ja maksoivat vähintään 1 000 Tšekin korunaa (noin 37,4 euroa) vakuutusmaksuja kyseiseltä vuodelta.
- (53) Tuki-intensiteetti oli 35–65 prosenttia dokumentoiduista vakuutuskustannuksista.

Lisäedellytykset

- (54) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että vakuutusmaksujen oli rajoitettava korvauksiin, jotka eivät ylittäneet kyseisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamisesta aiheutuvia kustannuksia (johdanto-osan 20 kappale), ja että ne saivat kattaa ainoastaan todellisen tuotannon ennen vahingon aiheutumista. Vakuutus sopimuksissa ei myöskään edellytetä eikä täsmennetä tulevan tuotannon tyyppiä tai määrää.

- (55) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että tuki ei saanut rajoittua vain yhden vakuutusyhtiön tai -yhtiöryhmän tarjoamaan vakuutukseen ja että sen edellytyksenä ei saanut olla vakuutussopimuksen tekeminen Tšekkiin sijoittautuneen vakuutusyhtiön kanssa.
- (56) Tuen hakijoiden oli tehtävä vakuutussopimus sellaisen vakuutusyhtiön kanssa, jolla oli yhteistyösopimus tuen myöntävän viranomaisen kanssa ⁽¹⁵⁾. Mikä tahansa vakuutusyhtiö sai pyytää tällaisen yhteistyösopimuksen tekemistä tuen myöntävän viranomaisen kanssa.
- (57) Tukiohjelman SA.49694 (2017/XA) mukaan ja kuten Tšekin viranomaiset ovat vahvistaneet, tukihakemus oli jätettävä ennen vakuutusmaksun maksamista.
- (58) Tukihakemuksessa oli ilmoitettava hakijayrityksen nimi ja koko, kuvaus hankkeesta tai toiminnasta, mukaan lukien sen sijainti sekä alkamis- ja päättymispäivät, sen toteuttamiseen tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset.
- (59) Tuki ei saanut kasautua muista paikallisista, alueellisista, kansallisista tai unionin ohjelmista myönnettävän tuen tai samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän tapauskohtaisen tuen kanssa.
- (60) Tuen myöntävän viranomaisen oli laskettava tuen enimmäisintensiteetti ja tuen määrä syrjimättömällä tavalla tuen myöntämishetkellä. Tukikelpoiset kustannukset oli osoitettava selkeällä ja ajantasaisella asiakirjanäytöllä. Kaikki tuki-intensiteetin ja tukikelpoisten kustannusten laskennassa käytettävät luvut oli ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä.
- (61) Alv ei ollut tukikelpoista, paitsi jos se kansallisten sääntöjen mukaan oli palautukseen oikeuttamatonta.
- (62) Tšekin viranomaiset selittivät, että tuella ei ollut ympäristövaikutuksia, koska sillä ainoastaan korvattiin osa vakuutusmaksuista.
- (63) Sama toimenpide ei sisälly Tšekin strategiasuunnitelmaan eikä Tšekin vuosien 2014–2020 maaseudun kehittämisohjelmaan, mutta tuen tavoite on johdonmukainen maatalousalan kilpailukyvyyn ja muutoskestävyyden edistämistä koskevan YMP:n yleistavoitteen ja riittävien maataloustulojen ja maatalousalan muutoskestävyyden tukemista sekä maatilojen kilpailukyvyyn parantamista koskevien YMP:n erityistavoitteiden kanssa.
- (64) Tšekin viranomaiset vahvistivat julkaisevansa Euroopan komission avoimuusmoduulissa ⁽¹⁶⁾ toimenpiteen koko tekstin ja sen täytäntöönpanosäännökset tai oikeusperustan, tuen myöntävän viranomaisen tunnistetiedot ja niiden tuensaajien nimet, jotka saavat yksittäistä tukea yli 60 000 euroa ⁽¹⁷⁾. Tšekin viranomaiset vahvistivat, että nämä tiedot julkaistaan tuen myöntämispäätöksen tekemisen jälkeen, että ne säilytetään vähintään kymmenen vuoden ajan ja että ne ovat rajoituksetta yleisön saatavissa.

5. SEUT-SOPIMUKSEN 108 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUN MENETTELYN ALOITTAMISEEN JOHTANEET SYYT

- (65) Kuten aloittamispäätöksen johdanto-osan 67 kappaleessa todetaan, komissio aloitti SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn seuraavista syistä:
- a) Komissiolla oli ohjelman osalta epäilyjä liittyen siihen, milloin yritysten oli jätettävä tukihakemuksensa. Näin ollen komissio epäili myös, täyttikö kyseinen ohjelma (muodollisen) kannustavaa vaikutusta koskevan kriteerin.

⁽¹⁵⁾ Luettelo asianomaisista vakuutusyrityksistä on saatavilla osoitteessa <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁶⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹⁷⁾ Vuoden 2023 suuntaviivojen I osan 3.2.4 jakson mukaisesti jäsenvaltioiden on julkaistava niiden tuensaajien nimet, jotka saavat yli 10 000 euron suuruisen yksittäisen tuen, verrattuna yli 60 000 euron suuruisiin yksittäisiin tukiin vuoden 2014 suuntaviivojen mukaisesti. Tšekin viranomaiset sitoutuivat mukauttamaan ohjelman uusiin sääntöihin (johdanto-osan 38 kappale).

- b) Suurille yrityksille myönnetyn yksittäisen tuen osalta komissiolla oli epäilyjä liittyen vaihtoehtoisen skenaarioiden toimittamiseen ja hakemusten jättämisaikakohtaan. Näin ollen komissio epäili, oliko tällainen tuki sovellettavien valtiontukisääntöjen ja erityisesti kannustavaa vaikutusta koskevan kriteerin mukainen. Komissio esitti epäilyjä erityisesti vaihtoehtoisen skenaarion toimittamisesta ja hakemusten jättämisaikakohdasta.

5.1 **Epäilyt ohjelman soveltuvuudesta sisämarkkinoille**

- (66) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos siihen voidaan soveltaa jotakin mainitussa artiklassa säädetyistä poikkeuksista. Käsiteltävänä olevissa tapauksissa komissio tutki, voitiinko SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta soveltaa.
- (67) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos sillä edistetään tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä ja jos se ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (68) Komissio arvioi aloittamispäätöksessä ohjelman soveltuvuutta sisämarkkinoille tuolloin voimassa olleiden maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014–2020 annettujen Euroopan unionin suuntaviivojen ⁽¹⁸⁾, jäljempänä 'vuoden 2014 suuntaviivat', perusteella.
- (69) Se arvioi ohjelman soveltuvuutta sisämarkkinoille erityisesti vuoden 2014 suuntaviivojen I osan 3 luvun ("Yhteiset arviointiperiaatteet") perusteella.
- (70) Arvioinnin yhteydessä komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, soveltuuko ohjelma sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, koska tukihakemusten jättämisaikakohtaan liittyi epäilyksiä.

Hakemusten jättämisaikakohta

- (71) Vuoden 2014 suuntaviivojen 66 kohdan mukaan tuki voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi vain, jos se johtaa yrityksen toiminnan muuttumiseen siten, että se harjoittaa ylimääräistä toimintaa, jota se ei olisi ryhtynyt harjoittamaan ilman tukea tai harjoittaisi rajoitetusti tai eri tavalla.
- (72) Vuoden 2014 suuntaviivojen 70 kohdan mukaan komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan, jos hankkeeseen tai toimintaan liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja on jättänyt tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.
- (73) Vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 25 alakohdan mukaisesti hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisella tarkoitetaan joko toiminnan tai investointiin liittyvien rakennustöiden aloittamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa sitoumusta tilata laitteita tai käyttää palveluja taikka muuta sitoumusta, joka tekee hankkeesta tai toiminnasta peruuttamattoman.
- (74) Ohjelman sääntöjen mukaan tukihakemus on jätettävä vakuutus sopimuksen tekemisen jälkeen mutta ennen vakuutusmaksun maksamista (johdanto-osan 29 kappale).
- (75) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 66 kappaleessa komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, oliko tällainen kansallinen menettely vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 25 alakohdan mukainen, ja erityisesti siitä, jätetäänkö tukihakemukset ennen kyseisessä alakohdassa määriteltä hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamista. Komissio katsoi alustavasti, että käsiteltävänä olevassa asiassa vakuutus sopimuksen tekeminen oli ensimmäinen laillisesti velvoittava sitoumus ja että tätä ajankohtaa on näin ollen pidettävä hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisena. Sen vuoksi komissio päätteli alustavasti, että jotta vuoden 2014 suuntaviivojen 70 kohtaa noudatettaisiin, hakemukset olisi jätettävä paitsi ennen vakuutusmaksun maksamista myös ennen vakuutus sopimuksen tekemistä.

⁽¹⁸⁾ EUVL C 204, 1.7.2014, s. 1.

- (76) Näiden seikkojen perusteella komissio epäili, oliko ohjelma kannustavaan vaikutukseen liittyvien valtiontukisääntöjen mukainen ⁽¹⁹⁾.
- (77) Näistä syistä komissio aloitti SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn ja pyysi kaikkia kolmansia osapuolia, joihin tämä tuki on saattanut vaikuttaa, sekä Tšekkiä esittämään huomautuksensa. Samalla komissio pyysi Tšekkiä toimittamaan kaikki tiedot, jotka voivat auttaa tuen arvioinnissa.

5.2 Yksittäisen tuen sääntöjenmukaisuutta koskevat epäilyt

- (78) Aloittamispäätöksessään komissio viittasi alustavan tarkastelun aikana saatuihin markkinatietoihin, joiden mukaan yksittäistä tukea oli myönnetty tietyille suurille yrityksille, joiden tuen myöntävä viranomainen oli myöntämishetkellä arvioinut virheellisesti olevan pk-yrityksiä. Komissio katsoi, että tällainen arviointi oli tehty puhtaasti muodollisin perustein ⁽²⁰⁾ eli tarkistamalla yksinomaan pk-yrityksen määritelmän kriteerien muodollinen täyttyminen ottamatta huomioon aloittamispäätöksen johdanto-osan 58–61 kappaleessa esitettyjä taloudellista tilannetta ja oikeuskäytännön periaatteita. Komissio katsoi, että Tšekki oli jo myöntänyt tukea tuensajille, jotka eivät ehkä olleet täyttäneet pk-yrityksen määritelmää tuen myöntämishetkellä ⁽²¹⁾ ja jotka eivät siten voineet hyötyä ohjelmasta SA.49594 (2017/XA). Komissio katsoi näin ollen, että tällainen yksittäinen tuki, joka oli myönnetty jo ennen tukiohjelman ilmoittamista ja näin ollen ennen sen hyväksymistä, oli sääntöjenvastaista, sillä se myönnettiin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti. ⁽²²⁾
- (79) Komission aloittamispäätöksessä esittämä huomio perustui komission tulkintaan maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdasta, kuten kyseisen päätöksen johdanto-osan 61 kappaleessa selitetään. Komissio täsmensi, että sen tulkinta perustui unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen, jäljempänä 'unionin tuomioistuimet', oikeuskäytäntöön, jota ohjaa tehokkuusperiaate (*effet utile*).

5.3 Epäilyt yksittäisen tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille

- (80) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos siihen voidaan soveltaa jotakin mainitussa artiklassa säädetyistä poikkeuksista. Käsiteltävänä olevissa tapauksissa komissio tutki, voitiinko SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta soveltaa.
- (81) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos sillä edistetään tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä ja jos se ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (82) Komissio arvioi aloittamispäätöksessä yksittäisen tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille tuolloin voimassa olleiden vuoden 2014 suuntaviivojen perusteella.
- (83) Se arvioi yksittäisen tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille erityisesti vuoden 2014 suuntaviivojen I osan 3 luvun ("Yhteiset arviointiperiaatteet") perusteella.
- (84) Tämän arvioinnin yhteydessä komissio epäili, soveltuiko sääntöjenvastaisesti myönnetty tuki sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla erityisesti kannustavan vaikutuksen osalta. Tältä osin komissio tarkasteli kahden edellytyksen täyttymistä: vaihtoehtoisen skenaarion esittäminen ja tukihakemusten jättämisaikakohta.

⁽¹⁹⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 66 kappale.

⁽²⁰⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 57 kappale.

⁽²¹⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 62 kappale.

⁽²²⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 42 kappale.

Vaihtoehtoisen skenaarion esittäminen

- (85) Vuoden 2014 suuntaviivojen 72 kohdan mukaan tuensaajien, jotka ovat suuria yrityksiä, on kuvailtava tukihakemuksessa tilannetta ilman tukea eli vaihtoehtoinen skenario taikka vaihtoehtoinen hanke tai toiminta. Vaihtoehtoisen skenaarion tueksi on esitettävä asiakirjanäyttöä, ja tuen myöntävän viranomaisen oli tarkastettava skenaarion uskottavuus ja vahvistettava tuen kannustava vaikutus.
- (86) Aloittamispäätöksen tekovaiheessa komissio epäili, oliko tätä vaatimusta noudatettu sellaisten suurten tuensaajien tapauksessa, jotka saivat johdanto-osan 3 kappaleessa tarkoitettua yksittäistä tukea. Komissio katsoi, että tämä edellytys ei täytynyt, sillä pk-yrityksen määritelmää sovellettiin virheellisesti ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman SA.49594 (2017/XA) täytäntöönpanon yhteydessä.
- (87) Tältä osin komissio viittasi aloittamispäätöksessä maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I esitetyn pk-yrityksen määritelmän tiettyihin osiin ja unionin tuomioistuinten asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön ⁽²³⁾, joihin viitataan myös tämän päätöksen johdanto-osan 78 ja 79 kappaleissa.
- (88) Ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman tuensaajat saivat olla ainoastaan pk-yrityksiä, joten niiden ei tarvinnut esittää vaihtoehtoista skenaariota. Sen vuoksi komissio epäili, toimittivatko yksittäisen tuen saajat vaihtoehtoisen skenaarion, joka oli tarpeen tällaisen tuen kannustavan vaikutuksen määrittämisessä. ⁽²⁴⁾

Hakemusten jättämisajankohta

- (89) Vuoden 2014 suuntaviivojen 66 kohdan mukaan tuki voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi vain, jos se johtaa yrityksen toiminnan muuttumiseen siten, että se harjoittaa ylimääräistä toimintaa, jota se ei olisi ryhtynyt harjoittamaan ilman tukea tai harjoittaisi rajoitetusti tai eri tavalla.
- (90) Vuoden 2014 suuntaviivojen 70 kohdan mukaan komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan, jos hankkeeseen tai toimintaan liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja on jättänyt tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.
- (91) Vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 25 alakohdan mukaisesti hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisella tarkoitetaan joko toiminnan tai investointiin liittyvien rakennustöiden aloittamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa sitoumusta tilata laitteita tai käyttää palveluja taikka muuta sitoumusta, joka tekee hankkeesta tai toiminnasta peruuttamattoman.
- (92) Käsiteltävänä olevassa tapauksessa tukihakemus oli jätettävä vakuutus sopimuksen tekemisen jälkeen mutta ennen vakuutusmaksun maksamista (tämän päätöksen johdanto-osan 29 kappale).
- (93) Komissio esitti aloittamispäätöksen johdanto-osan 62 kappaleessa epäilyjä siitä, olivatko tuensaajat, jotka saivat yksittäistä tukea sen vuoksi, että ne luokiteltiin virheellisesti pk-yrityksiksi, esittäneet vaihtoehtoisen skenaarion.
- (94) Näin ollen komissio päätti aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn yksittäisen tuen osalta vaihtoehtoisen skenaarion esittämiseen ja hakemusten jättämisajankohtaan liittyvien epäilysten vuoksi ⁽²⁵⁾.

6. TŠEKKIN HUOMAUTUKSET

- (95) Tšekki ilmoitti komissiolle, että ohjelmassa ei ollut avattu yhtään tukihakemuspyyntöä. Sen vuoksi ohjelmasta ei myönnetty tukea ennen päivää, jona Tšekin viranomaiset toimittivat huomautuksensa aloittamispäätöksestä.
- (96) Tšekki ilmoitti komissiolle, että vakiomuotoisessa hallinnollisessa seurantatarkastuksessa useat ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman SA.49594 (2017/XA) tuensaajat määritettiin suuriksi yrityksiksi. Koska tuolloin ei ollut olemassa oikeusperustaa suurille yrityksille ja koska ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluva ohjelma rajoittui pk-yrityksiin (johdanto-osan 19 kappale), Tšekki otti käyttöön kyseisiä tuensaajia koskevat takaisinperintämenettelyt. Tšekki toimitti luettelon tuensaajista, joita takaisinperintä koski.

⁽²³⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 58–61 kappale.

⁽²⁴⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 62 kappale ja johdanto-osan 67 kappaleen ensimmäinen luetelmakohta.

⁽²⁵⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 67 kappaleen ensimmäinen luetelmakohta.

- (97) Tšekki toimitti myös seuraavan luettelon muista tarkistetuista tuensaajista, joiden osalta jälkitarkastuksessa ei Tšekin viranomaisten mukaan havaittu sääntöjenvastaisuuksia: AGROPARKL s.r.o., Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách s.r.o., Zemědělský podnik Kvasicko, a.s., MEZILEŠÍ s.r.o., MORAVA-HOP s.r.o., AGRO Jesenice u Prahy a.s., ZEPOS a.s., AGROSERVIS 1. zemědělská a.s. Višňové, JAROS s.r.o., Zea a.s., ZEV Šaratice a.s., Agro družstvo Sebranice, PRODEM a.s. Havlíčkův Brod, Zemědělské družstvo Radiměř, Zemědělské družstvo Květná, Zemědělské družstvo Vendolí, Rostěnice a.s., Agria a.s., ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s., Zemědělské družstvo Dolany, ČESKÁ VEJCE FARMS, s.r.o., DRUKO STRÍŽOV s.r.o., FARMA VESELKA s.r.o., KLADRUBSKÁ a.s., Lužanská zemědělská a.s., Vlčnovská zemědělská a.s. ja Zemědělská společnost Blšany s.r.o.
- (98) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 62 kappaleessa mainituista komission epäilyistä (joiden mukaan osa tuensaajista ei ehkä ollut pk-yrityksen määritelmän mukaisia tuen myöntämishetkellä) Tšekki totesi, että kyseiset tuensaajat eivät toimittaneet vaihtoehtoisia skenaarioita. Tšekki väitti, että tukea myönnettiin ainoastaan pk-yrityksille ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman SA.49594 (2017/XA) nojalla ja maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Sen vuoksi ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvassa ohjelmassa ei asetettu vaihtoehtoisia skenaariota koskevaa edellytystä.
- (99) Tšekki väitti, että havaittujen hallinnollisten virheiden (tämän päätöksen johdanto-osan 96 kappale) lisäksi ei myönnetty tukea tuensaajille, jotka eivät olisi kokonsa vuoksi oikeutettuja ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman tukeen. Tšekin viranomaisten mukaan tätä edellytystä arvioitiin aina sitovassa unionin lainsäädännössä ja erityisesti maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I vahvistettujen sääntöjen perusteella.

6.1 Tiettyjen tuensaajien määrittäminen pk-yrityksiksi

- (100) Tšekin viranomaiset viittasivat nimenomaisesti maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaan, jossa säädetään, että "[k]un yrityksen vuotuiset tiedot tilinpäätöshetkellä ylittävät tai alittavat 2 artiklassa mainitut henkilöstömääriä koskevat tai rahamääräiset kynnysarvot, yritys saavuttaa tai menettää keski-suuren yrityksen, pienen yrityksen tai mikroyrityksen aseman ainoastaan siinä tapauksessa, että ylitys tai alitus toistuu kahtena peräkkäisenä tilivuotena".
- (101) Tšekin viranomaiset huomauttivat, että tästä säännöstä ei ole poikkeuksia ja että tämä säännös on muotoiltu yleissäännöksi, jota sovelletaan automaattisesti siltä osin kuin sen lähtökohdat on todettu päteviksi ja todelliseksi. Lisäksi ne huomauttivat, että yrityksen omistusrakenteen muutos sulautumisen tai yritysoston jälkeen johtaa johdonmukaisesti sovellettavien pk-yritysten kynnysarvojen ylittymiseen. Tältä osin Tšekki katsoi aloittamispäätöksen johdanto-osan 60 kappaleen kohtuuttomaksi sen vuoksi, että komissio katsoi, että tuen myöntäminen tällaisille yrityksille oli ristiriidassa kannustavaa vaikutusta koskevan periaatteen kanssa.
- (102) Tšekki katsoo, että jos maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdassa säädettyä sääntöä ei sovellettaisi muodollisesti, vaan siinä otettaisiin huomioon taloudellinen tilanne, käytettäisiin eri sanamuotoa, kuten muotoa "Tätä sääntöä ei sovelleta, jos käy ilmi, että muutos on pysyvä". Vasta silloin taloudellinen tilanne voitaisiin ottaa tai otettaisiin huomioon säännön soveltamisessa ja kaikissa olosuhteissa eikä ainoastaan yrityksen sulautumisessa tai yritysostossa, jotka sinänsä eivät vaikuta muutoksen peruuttamattomuuteen.
- (103) Tšekin viranomaisten mukaan pelkkä taloudellisen tilanteen huomioon ottaminen voi osoittautua perustavanlaatuisesti harhaanjohtavaksi samankaltaisissa tapauksissa. Käytännössä yritysten henkilöstömäärät tai rahamääräiset arvot kasvavat usein jyrkästi, mikä johtuu niiden onnistuneesta kauppa- tai valmistustoiminnasta eli jopa ilman sulautumista tai yritysostoa, jolloin saattaa olla ilmeistä, että prosessi on peruuttamaton. Tällaisessakin tilanteessa sovelletaan kuitenkin maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdan sääntöä ilman, että kansallisten viranomaisten olisi arvioitava uudelleen kunkin yksittäisen tapauksen taloudellista tilannetta kyseistä sääntöä sovellettaessa.
- (104) Toisaalta sulautuminen tai yritysosto ei välttämättä merkitse peruuttamatonta omistajanvaihdosta, vaan voi liittyä erilaisiin rakenteellisiin muutoksiin tai uudistuksiin tai yritysten hankintaan sijoitustarkoituksessa.

- (105) Tšekki katsoo lisäksi, että maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdassa säädetty sääntö on selkeä, merkityksellinen ja oikeasuhteinen kriteeri, joka mahdollistaa kohtuulliset vaihtelut yrityksen ilmoittamissa luvuissa ja tiedoissa tietyssä ajanjaksona. Mikään kyseisessä säännössä ei näytä viittaavan siihen, että komissio olisi tahtonut antaa kansallisille viranomaisille tehtäväksi arvioida taloudellista tilannetta kussakin yksittäisessä tapauksessa. Tšekin mukaan kansallisten viranomaisten tehtävä rajoittuu kyseisen asetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdassa yksiselitteisesti vahvistettujen kriteerien noudattamisen tarkistamiseen. Velvoite arvioida yritysten ilmoittamien arvojen pysyvyyttä (tai lyhytaikaisuutta) ei vastaisi vaatimusta käyttää selkeitä ja yksinkertaisia arviointikriteerejä, sillä tällainen arviointi edellyttäisi kunkin yksittäisen hakijan kattavaa taloudellista arviointia. Tämä olisi vastoin komission tavoitetta vähentää hallinnollista taakkaa, parantaa läpinäkyvyyttä ja oikeusvarmuutta sekä varmistaa ryhmäpoikkeussääntöjen yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa.
- (106) Oikeuskäytännön perusteella tehtävän maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdan tulkinnan osalta Tšekki katsoo, että vaikka oikeussäännön sisältöä voidaan selvittää tulkinnalla, tulkintaa ei voida käyttää merkitykseltään selkeän ja ymmärrettävän lain virheelliseen käsittämiseen. Tällainen menettelytapa voisi aiheuttaa oikeustoimissa kohtuutonta epävarmuutta.
- (107) Tšekki huomauttaa, että oikeuskäytännössä, johon komissio viittaa aloittamispäätöksen johdanto-osan 59 kappaleessa, viitataan niin kutsuttujen sidosyritysten välisiin suhteisiin, mikä on kriteeri, jota käytetään sovellettaessa maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 3 artiklaa eikä liitteessä I olevaa 4 artiklaa.
- (108) Tšekin mukaan maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 1 kohdassa määritellään asiaankuuluvat tiedot (henkilöstömäärä ja rahamääräinen kynnysarvo) niiden yritysten osalta, jotka ovat läpäisseet sidosyritystestin, ja se on näin ollen yrityksen aseman arvioinnin "toinen vaihe". Näin ollen siinä käsitellään erilaista tilannetta eikä sitä sovelleta yritysten välisten suhteiden arviointiin sen oikeuskäytännön perusteella, johon komissio viittaa aloittamispäätöksessään.
- (109) Tšekki väittää lisäksi, että maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdassa tarkennetaan kyseisen liitteen 4 artiklan 1 kohtaa, kun siinä säädetään sellaisen yrityksen osalta, joka on jo läpäissyt sidosyritystestin ja josta viranomaiset ovat saaneet tarvittavat tiedot (henkilöstömäärä ja rahamääräiset arvot kyseisen asetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti), täyttääkö kyseinen yritys pk-yrityksen kelpoisuusvaatimukset. Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohta edustaa näin ollen pk-yrityksen aseman arvioinnin kolmatta vaihetta, kun siinä vahvistetaan sääntö, jonka mukaan kyseisen liitteen 3 artiklan 1–4 kohdan mukaisen sidosyritystestin läpäisseiden yritysten ilmoitettujen tietojen muutos ei automaattisesti johda pk-yrityksen aseman menettämiseen tai saavuttamiseen.
- (110) Näin ollen Tšekki päättelee, että komission mainitsemaa oikeuskäytäntöä ei sovelleta käsiteltävänä olevaan asiaan sen vuoksi, että siinä ei viitata pk-yrityksen aseman arvioinnin "kolmanteen vaiheeseen". Tšekin mielestä komission vakiintunut politiikka tai unionin tuomioistuinten aiemmat tuomiot eivät myöskään tarkoita, että maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 1 kohtaa ei sovellettaisi olosuhteissa, joissa pk-yritysten kynnysarvot ylittyvät sulautumisen tai yritysoston vuoksi. Unionin yleinen tuomioistuin totesi päinvastoin asiassa T-745/17 antamassaan tuomiossa ⁽²⁶⁾ selvästi, että komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 ⁽²⁷⁾, jäljempänä "yleinen ryhmäpoikkeusasetus", liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös sulautumisiin ja yritysostoihin.
- (111) Lopuksi Tšekki totesi, että parantaakseen tuensaajien ja tuen myöntävien viranomaisten oikeusvarmuutta se luopui 1 päivästä elokuuta 2018 alkaen edellä mainitusta täytäntöönpanokäytännöstä ja että pk-yrityksen määritelmää koskevan komission käyttöoppaan mukaisesti se ei enää sovelle maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaa yrityksiin, jotka ylittävät pk-yritysten kynnysarvot omistajan ylitumisen vuoksi. Samalla Tšekki väittää, että sen aiempi täytäntöönpano ei ollut kyseisen säännöksen rikkomista.

⁽²⁶⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 9.9.2020, Kerkosand v. komissio, T-745/17, ECLI:EU:T:2020:400. Aloittamispäätöksen johdanto-osan 66 kappale.

⁽²⁷⁾ Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

6.2 Töiden aloittaminen ja hakemusten jättämisajankohta

- (112) Tšekki väitti, että tarkasteltavana olevassa tapauksessa *töiden aloittamisen* ajankohtana on pidettävä vakuutusmaksun maksuajankohtaa eikä vakuutus sopimuksen tekohetkeä, kuten komissio katsoi aloittamispäätöksessä. ⁽²⁸⁾
- (113) Tšekki selitti, että sen kansallisten sääntöjen mukaan "hankkeella" tai "toiminnalla" tarkoitetaan vakuutusta, joka maksetaan vuosittain. Yrityksen on näin ollen päätettävä vuosittain, ottaako se vuotuisen vakuutuksen, ja tukea voidaan myöntää ainoastaan vuotuisen vakuutuksen eikä monivuotisen vakuutuskauden osalta.
- (114) *Hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisen* ajankohdan määrittämisen osalta Tšekin viranomaiset viittaavat vallitsevaan toimintakäytäntöön: maatalousyrietykset tekevät vakuutus sopimuksen, johon sisältyy automaattista jatkumista koskeva lauseke. Automaattinen jatkuminen on olennaisen tärkeää pitkäaikaisen vakuutusturvan saamiseksi. Tämän jälkeen tietyn vuoden vakuutusturva edellyttää vuotuisen vakuutusmaksun maksamista. Jos yritys ei suorita maksua tulevalta vuodelta, se menettää vakuutus suojansa kyseiseltä vuodelta. Vuotuisen maksun suorittamista lukuun ottamatta ei vaadita muita toimenpiteitä.
- (115) Tšekin viranomaiset katsovat, että jos tukea ei myönnetä, yhden vuoden aikana vakuutettu yritys ei välttämättä ottaisi vakuutusta seuraavalle vuodelle. Ennen vakuutusmaksun maksamista yritys ei tee oikeudellisesti sitovaa sitoumusta, joka tekisi vuotuisesta vakuutuksesta *peruuttamattoman*. Jokaista vuotuista vakuutusta on pidettävä erillisenä hankkeena, joka edellyttää uutta ja riippumatonta päätöksentekoa, eikä monivuotisesta sopimuksesta tai yhtenä vuonna maksetusta vuotuisesta vakuutuksesta voida päätellä, että yritys ottaisi saman vakuutuksen seuraavaksi vuodeksi.
- (116) Näissä olosuhteissa tuen tarkoituksena on kannustaa yrityksiä ottamaan vuotuinen vakuutus. Ilman julkista tukea, joka kannustaisi viljelijöitä ottamaan vakuutuksen joka vuosi, maatalousalan riskien vakuutusturva olisi huomattavasti heikompi, kun otetaan huomioon korkeat vakuutusmaksukustannukset ja maatalousalan rajalliset taloudelliset resurssit.
- (117) Sen vuoksi Tšekin viranomaisten mukaan vuotuisen maksun suorittamista olisi käsiteltävänä olevassa tapauksessa pidettävä *töiden aloittamisen* ajankohtana.
- (118) Tämä käytäntö on otettu huomioon myös vakuutusalan kansallisessa oikeudellisessa kehyksessä. Lain nro 89/2012, eli siviililain, sellaisena kuin se on muutettuna, 2804 §: "Jos vakuutuksenantaja muistuttaa vakuutuksenottajaa vakuutusmaksun maksamisesta ja ilmoittaa hänelle muistutuksessa, että vakuutus lakkaa, ellei vakuutusmaksua suoriteta lisämääräajassa, joka on vähintään yksi kuukausi muistutuksen toimittamisesta, vakuutus lakkaa määräajan päätyttyä, jos vakuutusmaksua ei ole suoritettu sen aikana."
- (119) Tšekin viranomaiset selittivät monivuotisten sopimusten merkitystä. Jos tuensaajat irtisanoisivat voimassa olevat vakuutus sopimuksensa ennen uuden vakuutus sopimuksen allekirjoittamista, niiden olisi luovuttava vakuutusturvastaan tietyksi ajaksi. Tämä johtaisi epätoivottavaan seuraukseen, joka olisi ristiriidassa ohjelman väitettyjen tavoitteiden kanssa ja jota ei voitaisi hyväksyä yritysten riskinhallinnan näkökulmasta. Tšekin viranomaiset katsovat, että tuensaajia ei voida kohtuudella pyytää altistamaan itseään riskille puhtaasti mahdollisista syistä.
- (120) Lisäksi vakuutusyhtiöt tarjoavat usein kannustimia ottaa pitkäaikaisia vakuutuksia, kuten vakuutusmaksujen alennuksia tai muita etuuksia, mikä motivoi viljelijöitä ottamaan useampia riskejä kattavan vakuutusturvan.
- (121) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että tukea ei myönnettäisi tuensaajalle, joka on maksanut vuotuisen vakuutusmaksun ennen tukihakemuksen jättämistä.
- (122) Edellä esitetystä huolimatta Tšekin viranomaiset huomauttavat, että edellytystä, jonka mukaan tuensaajien on haettava tukea ennen *hankkeeseen liittyvien töiden aloittamista*, ei pitäisi pitää ehdottomana kriteerinä tuen myöntämiselle. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä päinvastoin todetaan, että tietyissä tapauksissa voi ilmetä olosuhteita, joilla on todellinen kannustava vaikutus, vaikka hankkeeseen liittyvien töiden aloittaminen tapahtuisi ennen tukihakemuksen jättämispäivää. ⁽²⁹⁾ Näin ollen Tšekin viranomaiset katsovat, että vaatimusta ei pitäisi tulkita liian muodollisesti.

⁽²⁸⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 66 kappale.

⁽²⁹⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 13.6.2013 yhdistetyissä asioissa C-630/11 P, HGA srl. ym., C-631/11 P, Regione autonoma della Sardegna, C-632/11 P, Timsas srl. ja C-633/11 P, Grand Hotel Abi d'Oru SpA, ECLI:EU:C:2013:387, 109 ja 110 kohta.

7. ARVIOINTI

7.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen olemassaolo

- (123) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään, että "[j]ollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".
- (124) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen toimenpiteen luokittelu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi edellyttää, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät. Ensinnäkin toimenpiteen on oltava valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty. Toiseksi kyseisen toimenpiteen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi toimenpiteellä on annettava valikoivaa etua sille, joka on toimenpiteen kohteena. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua ⁽³⁰⁾.
- (125) Aloittamispäätöksen ⁽³¹⁾ johdanto-osan 40 kappaleessa komissio päätteli alustavasti, että SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyivät ja että kyseinen ohjelma oli mainitussa artiklassa tarkoitettua valtiontukea.
- (126) Tätä alustavaa päätelmää ei kyseenalaistettu Tšekiltä saaduissa huomautuksissa. Lisäksi Tšekki itse ilmoitti ohjelmasta valtiontukea.
- (127) Ohjelma on valtion toimenpide, sillä se perustuu johdanto-osan 11 kappaleessa kuvattuihin säädöksiin ja valtion viranomainen toteuttaa sen (johdanto-osan 13 kappale). Tuki maksettaisiin valtion talousarviosta eli valtion varoista (johdanto-osan 12 kappale).
- (128) Ohjelmasta koituu tuensaajille etua suorina avustuksina (johdanto-osan 14 kappale). Näin ollen ohjelma vapauttaa tuensaajat kustannuksista, joista niiden olisi vastattava tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.
- (129) Ohjelma on valikoiva, sillä tukea myönnettäisiin ainoastaan tietyille yrityksille, erityisesti maatalouden alkutuotannossa toimiville suurille yrityksille (johdanto-osan 15 kappale). Muut yritykset, jotka ovat vastaavassa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa, eivät ole tukikelpoisia eivätkä ne näin ollen saisi samaa etua. Talouden toimijoiden olisi pääsääntöisesti vastattava omista kustannuksistaan.
- (130) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti yritykselle myönnetty tuki vaikuttaa vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos yritys toimii markkinoilla, joilla käydään EU:n sisäistä kauppaa. Tuensaajat toimivat maatalouden alkutuotannon alalla, jolla käydään EU:n sisäistä kauppaa. Ala on siis avoin kilpailulle unionin tasolla ja sen vuoksi herkkä yhden tai useamman jäsenvaltion tuotantoa suosiville toimenpiteille. Tällä perusteella ohjelma saattoi vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (131) Edellä mainitun perusteella SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyvät. Sen vuoksi voidaan päätellä, että ohjelma on kyseisessä artiklassa tarkoitettua valtiontukea. Tšekin viranomaiset eivät kiistäneet tätä päätelmää.
- (132) Koska tuki perustuu säädökseen, jonka nojalla voidaan myöntää yksittäistä tukea säädöksessä yleisesti ja abstraktisti määritellyille yrityksille ilman, että tarvitaan muita täytäntöönpanotoimenpiteitä (johdanto-osan 11 kappale) ⁽³²⁾, komissio katsoo, että se on vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 4 alakohdassa ja vuoden 2023 suuntaviivojen 33 kohdan 13 alakohdassa tarkoitettu tukiohjelma.
- (133) Yksittäisen tuen osalta komissio katsoo, että kun otetaan huomioon sen yhteiset piirteet ohjelmasta myönnetyn tuen kanssa, johdanto-osan 123–130 kappaleessa esitettyjä huomioita sovelletaan soveltuvin osin kyseiseen yksittäiseen tukeen. Näin ollen komissio päätelee, että suurille yrityksille jo myönnetty yksittäinen tuki on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

⁽³⁰⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.11.2024, Ryanair v. komissio, C-588/22 P, ECLI:EU:C:2024:935, 100 kohta.

⁽³¹⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 40 kappale.

⁽³²⁾ Ks. erityisesti 2.2.3 ja 2.2.4 jakso.

7.2 Ohjelman soveltuvuus sisämarkkinoille

7.2.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohda ja sovellettavat suuntaviivat

- (134) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos sen todetaan edistävän tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä ja jos se ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (135) Jotta tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, sen on näin ollen i) tuettava tietyn taloudellisen toiminnan tai alueen kehityksen edistämistä (positiivinen edellytys) ja ii) se ei saa muuttaa kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla (negatiivinen edellytys).
- (136) Komissio arvioi näiden kahden edellytyksen täyttymistä sovellettavien suuntaviivojen perusteella. Aloittamispäätöksessä komissio arvioi ohjelman soveltuvuutta sisämarkkinoille vuoden 2014 suuntaviivojen perusteella, sillä ne olivat voimassa aloittamispäätöksen antamisajankohtana. Vuoden 2014 suuntaviivat kuitenkin korvattiin vuoden 2023 suuntaviivoilla, jotka ovat olleet voimassa 1 päivästä tammikuuta 2023 alkaen. Vuoden 2023 suuntaviivojen 655 kohdan mukaan komissio soveltaa kyseisiä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin tukitoimenpiteisiin, joista siltä pyydetään päätöstä 1 päivän tammikuuta 2023 jälkeen, vaikka tuesta olisi ilmoitettu jo ennen kyseistä päivämäärää. Sen vuoksi komissio arvioi tässä päätöksessä ohjelman soveltuvuutta sisämarkkinoille vuoden 2023 suuntaviivojen perusteella.
- (137) Ohjelman perusteella myönnettävän tuen osalta sovelletaan vuoden 2023 suuntaviivojen I osan 3 lukua (Sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla) ja II osan (Tuki vakuutusmaksujen suorittamiseen) 1.2.1.6 jaksoa.

7.2.2 Positiivinen edellytys: tuki edistää taloudellisen toiminnan tai tiettyjen talousalueiden kehitystä

7.2.2.1 Taloudellisen toiminnan edistäminen

- (138) Vuoden 2023 suuntaviivojen 43 kohdan mukaan jäsenvaltion on osoitettava, että tuella pyritään edistämään määritetyn taloudellisen toiminnan kehitystä.
- (139) Komissio toteaa, että ohjelman tarkoituksena on tukea viljelijöitä riski- ja kriisitilanteissa kannustamalla heitä ottamaan vakuutuksia. Vakuutus on tärkeä väline maatalousalalla, joka on alttiina usein toistuvien riski- ja kriisitilanteiden esiintymiselle. Näin tuella tuetaan maatalouden alkutuotantoa (johdanto-osan 9 kappale).
- (140) Vuoden 2023 suuntaviivojen 44 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on myös kuvailtava, edistääkö tuki YMP:n tavoitteiden saavuttamista ja kyseisen politiikan puitteissa asetuksen (EU) 2021/2115 tavoitteita, ja millä tavoin, sekä kuvattava tarkemmin tuen odotetut hyödyt. Ohjelman tavoitteet ovat johdonmukaisia suhteessa asetuksen (EU) 2021/2115 5 artiklan a alakohdassa vahvistettuun YMP:n tavoitteeseen edistää älykästä, kilpailukykyistä, muutoskestävää ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan pitkän aikavälin elintarvikevarmuus, sekä mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa vahvistettuihin tavoitteisiin, joilla pyritään tukemaan riittäviä maataloustuloja ja maatalousalan muutoskestävyyttä sekä parantamaan maatalojen kilpailukykyä (johdanto-osan 36 kappale). Näin ollen vuoden 2023 suuntaviivojen 44 kohdan vaatimuksia noudatetaan.
- (141) Sen vuoksi komissio katsoo, että tuki edistäisi taloudellisen toiminnan kehitystä siksi, että se parantaisi maatalouden alkutuotannon kilpailukykyä ja muutoskestävyyttä.

7.2.2.2 Kannustava vaikutus (hakemusten jättämisaikajankohda)

- (142) Toinen peruste muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiselle koski edellytystä, jonka mukaan tuella on oltava kannustava vaikutus, erityisesti ottaen huomioon tukihakemuksen jättämisaikajankohda⁽³³⁾. Komissio epäili, jätettäisiinkö hakemukset ohjelmassa ennen töiden aloittamista (ks. myös johdanto-osan 94 kappale).
- (143) Komissio muistuttaa, että vuoden 2014 suuntaviivojen 70 kohdan ja vuoden 2023 suuntaviivojen 50 kohdan mukaan tällaisella tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan sellaisissa tapauksissa, joissa asianomaiseen hankkeeseen tai toimintaan liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja jättää tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.
- (144) Vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 25 alakohdan ja vuoden 2023 suuntaviivojen 33 kohdan 57 alakohdan mukaisesti hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisella tarkoitetaan joko toiminnan tai investointiin liittyvien rakennustöiden aloittamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa sitoumusta tilata laitteita tai käyttää palveluja taikka muuta sitoumusta, joka tekee hankkeesta tai toiminnasta peruuttamattoman.
- (145) Tšekin viranomaiset vastasivat näihin epäilyihin antamalla yksityiskohtaisen selvityksen vakuutus sopimuksiin liittyvästä menettelystä (johdanto-osan 113–122 kappale).
- (146) Tšekin viranomaiset selittivät, että tietyn vuoden vakuutus turva edellyttää, että tuensaaja maksaa vuotuisen vakuutus maksun. Ilman seuraavaa vuotta koskevaa vuotuista maksua vakuutus turva menetetään kyseiseltä vuodelta. Ennen vakuutus maksun maksamista yritys ei tee oikeudellisesti sitovaa sitoumusta, joka tekisi vuotuisesta vakuutuksesta peruuttamattoman.
- (147) Tšekin viranomaiset totesivat, että jos tukea ei myönnetä, yhden vuoden aikana vakuutettu yritys ei välttämättä ota vakuutusta seuraavalle vuodelle. Sen vuoksi jokaista vuotuista vakuutusta on pidettävä erillisenä hankkeena. Siitä, että yhden vuoden aikana on olemassa vuotuinen vakuutus, ei voida päätellä, että yritys jatkaisi sopimusta seuraavana vuonna (johdanto-osan 113 kappale).
- (148) Komissio panee merkille, että sopimuksen tekeminen ei automaattisesti velvoita maksamaan vuotuista vakuutusta. Komissio katsoo, että vakuutus sopimuksen tekemisen jälkeen viljelijöillä ei ole velvoitetta maksaa vuotuista vakuutusta, ja heillä on mahdollisuus joko maksamalla vakuutus maksu tai jättämällä se maksamatta valita, ottavatko he vakuutuksen tietyksi vuodeksi. Tällaisissa olosuhteissa ratkaiseva ajankohta tuen kannustavan vaikutuksen arvioimiseksi on itse asiassa vuotuisen vakuutus maksun maksamisaikajankohda eikä ajankohta, jolloin automaattista jatkumista koskevan lausekkeen sisältävä sopimus tehdään (johdanto-osan 112 kappale).
- (149) Tämän vuoksi komissio katsoo, että tuki kannustaa viljelijöitä ottamaan vuotuisen vakuutuksen, jota he eivät voi ottaa ilman tukea. Lisäksi Tšekin viranomaiset vahvistivat, että tukea ei myönnettäisi tuensaajalle, joka on maksanut vuotuisen vakuutus maksun ennen tukihakemuksen jättämistä (johdanto-osan 121 kappale).
- (150) Sen vuoksi komissio on Tšekin viranomaisten kanssa samaa mieltä siitä, että hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisena on pidettävä vuotuisen vakuutus maksun maksuajankohdaa eikä vakuutus sopimuksen tekoajankohdaa.
- (151) Vuoden 2023 suuntaviivojen 47 kohdan mukaan ohjelmalla on kannustava vaikutus silloin, kun se muuttaa yritysten toimintaa siten, että yritykset harjoittavat sellaista alan kehitystä edistävää ylimääräistä toimintaa, jota ne eivät olisi ryhtyneet harjoittamaan ilman tukea tai harjoittaisivat rajoitetusti tai eri tavalla.
- (152) Vuoden 2023 suuntaviivojen 48 kohdan mukaan yksinomaan yritysten taloudellisen aseman parantamiseen tarkoitettut valtiontukitoimenpiteet, jotka eivät millään tavoin edistä alan kehitystä, ja erityisesti pelkästään hinnan, määrän, tuotantoyksikön tai tuotantovälineyksikön perusteella myönnettävät tuet katsotaan toimintatuiksi, jotka eivät sovellu sisämarkkinoille. Lisäksi jo kyseisen tuen luonteeseen kuuluu, että tuki todennäköisesti vaikuttaa myös yhteisen markkinajärjestelyn mekanismeihin.

⁽³³⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 67 kappaleen toinen luettelukohta.

- (153) Vuoden 2023 suuntaviivojen 50 kohdan mukaan komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan sellaisissa tapauksissa, joissa asianomaiseen hankkeeseen tai toimintaan liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja jättää tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.
- (154) Vuoden 2023 suuntaviivojen 51 kohdan mukaan hakemuslomakkeessa on ilmoitettava vähintään hakijayrityksen nimi ja koko, hankkeen tai toiminnan kuvaus, mukaan lukien sijaintipaikka sekä aloitus- ja lopetusaika, hankkeen toteuttamiseksi tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset. Lisäksi vuoden 2023 suuntaviivojen 52 kohdan mukaan suurten yritysten on kuvailtava hakemuslomakkeessa tilannetta ilman tukea. Tätä tilannetta kutsutaan vaihtoehtoiseksi skenaarioksi taikka vaihtoehtoiseksi hankkeeksi tai toiminnaksi. Suurten yritysten on todistettava asiakirjoin hakemuslomakkeessa esitetyt vaihtoehtoista skenaariota koskevat tiedot. Tätä vaatimusta ei sovelleta sellaisiin kuntiin, jotka ovat itsenäisiä paikallisviranomaisia, joiden vuosibudjetti on alle 10 miljoonaa euroa ja joissa on alle 5 000 asukasta. Vuoden 2023 suuntaviivojen 53 kohdan mukaan saadessaan hakemuksen tuen myöntävän viranomaisen on tarkastettava vaihtoehtoisen skenaarion uskottavuus ja vahvistettava, että tuella on vaadittu kannustava vaikutus. Vaihtoehtoinen skenario on uskottava, jos se on todellinen ja liittyy päätöksenteossa huomioon otettaviin tekijöihin ajankohtana, jolloin tuensaaja tekee asianomaista hanketta tai toimintaa koskevan päätöksen.
- (155) Aloittamispäätöksessä komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, noudattiko kansallinen oikeusperusta vuoden 2014 suuntaviivojen 70 kohtaa, joka on identtinen vuoden 2023 suuntaviivojen 50 kohdan kanssa. Kuten johdanto-osan 150 kappaleessa todetaan, komissio katsoo, että tässä tapauksessa hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisen ajankohta on vuotuisen vakuutusmaksun maksaminen.
- (156) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että ohjelmassa asetetaan edellytys, jonka mukaan tuensaajat jättävät tukihakemuksen ennen töiden tai toiminnan aloittamista (johdanto-osan 29 ja 150 kappale). Hakemuksessa on ilmoitettava vähintään hakijayrityksen nimi ja koko, kuvaus hankkeesta tai toiminnasta, mukaan lukien sen sijainti sekä alkamis- ja päättymispäivät, sen toteuttamiseen tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset (johdanto-osan 30 kappale). Suurten yritysten on myös esitettävä vaihtoehtoinen skenario taikka vaihtoehtoinen hanke tai toiminta ja toimitettava sen tueksi asiakirjanäyttöä (johdanto-osan 31 kappale).
- (157) Tukea voidaan myöntää vakuutusmaksukustannuksiin (johdanto-osan 21 kappale). Näin ollen sillä ei tueta kustannuksia, joita yritykselle olisi joka tapauksessa aiheutunut toiminnasta, korvata taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä eikä pyritä yksinomaan parantamaan yritysten taloudellista asemaa.
- (158) Tämän perusteella komissio pääättelee, että ohjelmalla on kannustava vaikutus.

7.2.2.3 Unionin oikeuden asianomaisia säännöksiä ja yleisiä periaatteita ei ole loukattu

- (159) Vuoden 2023 suuntaviivojen 61 kohdan mukaan jos valtiontukitoimenpide tai toiminto, jota sillä rahoitetaan, on asiaan liittyvän unionin oikeuden vastainen tai sen ehdot, mukaan lukien rahoitusmenetelmä, kun se kuuluu erottamattomasti valtiontukitoimenpiteeseen, ovat asiaan liittyvän unionin oikeuden vastaisia, tukea ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana.
- (160) Ohjelman ehdot vahvistetaan sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti. Ei ole viitteitä siitä, että ehdotettu tuki tai sen ehdot rikkoisivat asiaa koskevia unionin oikeuden säännöksiä ja yleisiä periaatteita. Sen vuoksi komissio katsoo, että vuoden 2023 suuntaviivojen 61 kohtaa noudatetaan.
- (161) Vuoden 2023 suuntaviivojen 62 kohdan mukaan komissio ei salli valtiontukea, joka on ristiriidassa yhteistä markkinajärjestelyä koskevien säännösten kanssa tai joka häiritsisi yhteisen markkinajärjestelyn asianmukaista toimintaa. Mikään ei viittaa siihen, että ehdotettu tuki olisi ristiriidassa yhteistä markkinajärjestelyä koskevien säännösten kanssa tai häiritsisi yhteisen markkinajärjestelyn asianmukaista toimintaa.
- (162) Vuoden 2023 suuntaviivojen 63 kohdan mukaan valtiontukea ei voida katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos tuen myöntämisen ehtona on, että tuensaajayritys käyttää kansallisia tuotteita tai palveluja. Ohjelmassa ei ole tällaista velvoitetta.

- (163) Vuoden 2023 suuntaviivojen 64 kohdan mukaan komissio ei salli kolmansiin maihin tai jäsenvaltioihin suuntautuvaan vientiin liittyvien toimien tukea, joka liittyy suoraan vientimääriin, tukea, jolla suositaan kotimaisia tuotteita tuontituotteiden kustannuksella, eikä tukea, joka liittyy jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai jolla katetaan vientitoimintaan liittyviä muita menoja. Ohjelmassa ei ole kyse tällaisista tuista.

7.2.2.4 Päätelmät

- (164) Näin ollen komissio katsoo, että ohjelma edistäisi maatalouden alkutuotannon kehittämistä.

7.2.3 Negatiivinen edellytys: tuki ei perusteettomasti vaikuta kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun vastaisesti

- (165) Vuoden 2023 suuntaviivojen 67 kohdan mukaan kaikki tukitoimenpiteet aiheuttavat lähtökohtaisesti kilpailun vääristymistä ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Selvittääkseen, onko tuen kilpailua vääristävät vaikutukset rajattu välttämättömään, komissio tutkii, onko tuki tarpeellista, tarkoituksenmukaista, oikeasuhteista ja läpinäkyvää.
- (166) Vuoden 2023 suuntaviivojen 68 kohdan mukaan komissio arvioi tämän jälkeen kyseisen tuen vääristävää vaikutusta kilpailuun ja kaupankäynnin edellytyksiin. Tämän jälkeen komissio punnitsee tuen myönteisiä vaikutuksia suhteessa kilpailuun ja kauppaan kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin. Jos myönteiset vaikutukset ovat kielteisiä vaikutuksia suuremmat, komissio katsoo tuen soveltuvan sisämarkkinoille.

7.2.3.1 Valtion toteuttamien toimien tarve

- (167) Vuoden 2023 suuntaviivojen 70 kohdan mukaan valtiontuella voidaan saavuttaa yhteisen edun mukainen tavoite, jos se kohdennetaan markkinoiden toimintapuutteiden korjaamiseen.
- (168) Komissio toteaa Tšekin viranomaisten selittäneen, että ohjelmalla pyritään parantamaan maatalousyritysten turvaa ennakoimattomia vahinkoja vastaan asettamalla vakuutusturva laajalti saataville koko maatalousalalla. Näin ollen ohjelman tarkoituksena on motivoida viljelijöitä ottamaan vakuutus, jotta riskejä ja kriisitilanteita voidaan hallita paremmin.
- (169) Komissio katsoo tämän perusteella, että valtion toteuttamat toimet johtaisivat siihen, että vakuutukset ovat laajalti maatalousalan saatavilla, sillä muutoin alan vakuutusten hinnat saattavat olla korkeita. Sen vuoksi komissio katsoo, että vuoden 2023 suuntaviivojen 70 kohtaa noudatetaan.
- (170) Vuoden 2023 suuntaviivojen 71 kohdan mukaan komissio katsoo, että markkinoilla ei päästä odotettuihin tavoitteisiin ilman valtion toteuttamia toimia, jos tukitoimenpiteet täyttävät vuoden 2023 suuntaviivojen II osassa vahvistetut erityisedellytykset. Komissio toteaa, että ohjelma täyttää vuoden 2023 suuntaviivojen II osan 1.2.1.6 jaksossa vahvistetut erityisvaatimukset (johdanto-osan 197–206 kappale). Näin ollen komissio katsoo vuoden 2023 suuntaviivojen 71 kohdan mukaisesti, että valtion toteuttamat toimet ovat tarpeen.

7.2.3.2 Tuen tarkoituksenmukaisuus

- (171) Vuoden 2023 suuntaviivojen 72 kohdan mukaan ehdotetun tukitoimenpiteen on oltava kyseisen politiikkatavoitteen saavuttamiseen soveltuva politiikan väline. Jäsenvaltion on osoitettava, että tuki ja sen suunnittelu ovat tarkoituksenmukaisia tuen kohteena olevan toimenpiteen tavoitteen saavuttamiseksi.
- (172) Ohjelman tavoitteena on tukea viljelijöitä maatalojen toiminnan vakuuttamisessa ennakoimattomia riskejä ja kriisejä vastaan, jotta maatalojen kilpailukykyä voidaan parantaa. Sen vuoksi komissio katsoo, että ohjelma edistää maatalousalan yleistä kilpailukykyä ja muutoskestävyyttä. Näin ollen komissio päätelee, että ohjelma on asianmukainen väline näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkoituksenmukaisuus verrattuna muihin politiikan välineisiin

- (173) Kuten vuoden 2023 suuntaviivojen 73 kohdassa todetaan, komissio katsoo, että kun kyseessä on maa- ja metsätalouselialalla myönnettävä tuki, joka täyttää vuoden 2023 suuntaviivojen II osan asianomaisessa jaksossa vahvistetut erityisedellytykset, tuki on tarkoituksenmukainen politiikan väline.
- (174) Ohjelma täyttää vuoden 2023 suuntaviivojen II osan 1.2.1.6 jaksossa vahvistetut erityisvaatimukset (johdanto-osan 197–206 kappale). Näin ollen se on tarkoituksenmukainen politiikan väline.
- (175) Vuoden 2023 suuntaviivojen 74 kohtaa ei sovelleta käsiteltävänä olevassa asiassa, sillä tukikelpoisia toimia ei yhteisrahoiteta Tšekin YMP:n strategiasuunnitelman mukaisesti (johdanto-osan 36 kappale).

Tarkoituksenmukaisuus verrattuna muihin tukivälineisiin

- (176) Vuoden 2023 suuntaviivojen 75 kohdan mukaan tukea voidaan myöntää eri muodoissa. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin varmistettava, että tuki myönnetään muodossa, josta todennäköisesti aiheutuu vähiten kaupan ja kilpailun vääristymiä.
- (177) Vuoden 2023 suuntaviivojen 76 kohdassa todetaan, että jos vuoden 2023 suuntaviivojen II osassa kuvattua tukitoimenpidettä varten halutaan ottaa käyttöön erityinen muoto, kyseinen muoto katsotaan tarkoituksenmukaiseksi tukivälineeksi näiden suuntaviivojen soveltamiseksi. Sovellettavat säännöt esitetään vuoden 2023 suuntaviivojen II osan 1.2.1.6 jaksossa, jossa ei vahvisteta erityistä tukimuotoa.
- (178) Tukiohjelman mukaan tukea voidaan myöntää viljelijöille suorana avustuksena (johdanto-osan 14 kappale), jota Tšekin viranomaiset pitävät tarkoituksenmukaisimpana tapana tukea vakuutusmaksujen kustannusten maksamista.
- (179) Ohjelmalla on tarkoitus korvata viljelijöille vakuutusmaksujen kustannuksia. Komissio on samaa mieltä siitä, että suorat avustukset ovat sopivin muoto silloin, kun tuella on korvaustarkoitus. Tämän perusteella komissio päätelee, että ohjelma täyttää vuoden 2023 suuntaviivojen 76 kohdan vaatimukset.

7.2.3.3 Tuen oikeasuhteisuus

- (180) Vuoden 2023 suuntaviivojen 83 kohdan mukaan tukea pidetään oikeasuhteisena, jos tuen määrä tuensaajaa kohden rajoittuu vähimmäismäärään, joka tarvitaan tuetun toiminnon toteuttamiseksi. Jotta tuki olisi oikeasuhteista, vuoden 2023 suuntaviivojen 84 kohdan mukaan tuen määrä ei saisi joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta ylittää tukikelpoisia kustannuksia. Vuoden 2023 suuntaviivojen 85 kohdan mukaan komissio soveltaa tuen enimmäisintensiteettejä ennustettavuuden ja tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi.
- (181) Vuoden 2023 suuntaviivojen 86 kohdan mukaan oikeasuhteisuuden perusteen katsotaan täyttyvän, jos tukikelpoiset kustannukset lasketaan oikein ja vuoden 2023 suuntaviivojen II osassa vahvistettuja tuen enimmäisintensiteettejä tai tuen enimmäismääriä noudatetaan.
- (182) Vuoden 2023 suuntaviivojen 87 kohdan mukaan tuen myöntävän viranomaisen on tukea myöntäessään laskettava tuen enimmäisintensiteetti ja tuen määrä. Tukikelpoiset kustannukset on osoitettava asiakirjoilla, joiden olisi oltava selkeitä, eriteltyjä ja ajantasaisia. Kaikki tuki-intensiteetin ja tukikelpoisten kustannusten laskennassa käytettävät luvut on ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä. Alv ei ole tukikelpoista, paitsi jos se kansallisen alv-lainsäädännön mukaan on palautukseen oikeuttamatonta.
- (183) Ohjelman perusteella myönnetty tuki olisi enintään 65 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista (johdanto-osan 22 ja 25 kappale). Tämä tuki-intensiteetti on vuoden 2023 suuntaviivojen 411 kohdassa vahvistetun vakuutusmaksuuelle sallitun tuen enimmäisintensiteetin mukainen.
- (184) Alv ei sisälly tukikelpoisiin kustannuksiin (johdanto-osan 34 kappale).
- (185) Lisäksi komissio toteaa, että Tšekin viranomaiset vahvistivat, että tuen myöntävä viranomainen laskisi tukikelpoiset kustannukset oikein tuen myöntämisen yhteydessä (johdanto-osan 33 kappale).

- (186) Näin ollen komissio katsoo, että tuki on oikeasuhteista.

7.2.3.4 Tuen kasautuminen

- (187) Vuoden 2023 suuntaviivojen 103 kohdan mukaan tukea voidaan myöntää samanaikaisesti useista ohjelmista tai se voi kasautua tapauskohtaisen tuen kanssa edellyttäen, että toiminnalle tai hankkeelle myönnettävän valtiontuen kokonaismäärä ei ylitä vuoden 2023 suuntaviivoissa vahvistettuja tuen enimmäismääriä.
- (188) Vuoden 2023 suuntaviivojen 104 kohdan mukaan tuki, jolla on yksilöitävissä olevia tukikelpoisia kustannuksia, voi kasautua minkä tahansa muun valtiontuen kanssa, kun kyseiset tuet koskevat eri yksilöitävissä olevia tukikelpoisia kustannuksia. Tuki, jolla on yksilöitävissä olevia tukikelpoisia kustannuksia, voi kasautua minkä tahansa muun valtiontuen kanssa, joka liittyy samoihin, osittain tai kokonaan päällekkäisiin tukikelpoisiin kustannuksiin, ainoastaan silloin kun tällainen kasautuminen ei johda kyseisenlaiseen tukeen vuoden 2023 suuntaviivojen nojalla sovellettavan tuen enimmäisintensiteetin tai tuen enimmäismäärän ylittymiseen.
- (189) Komissio toteaa Tšekin viranomaisten vahvistaneen, että ohjelman mukainen tuki ei voi kasautua muista paikallisista, alueellisista tai kansallisista lähteistä tai unionin varoista myönnettävän tuen kanssa tai samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän vähämerkityksisen tuen tai tapauskohtaisen tuen kanssa (johdanto-osan 32 kappale).

7.2.3.5 Läpinäkyvyys

- (190) Vuoden 2023 suuntaviivojen 112 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseisessä kohdassa luetellut tiedot julkaistaan Euroopan komission avoimuusmoduulissa tai kattavalla valtiontukisivustolla kansallisella tai alueellisella tasolla.
- (191) Tšekin viranomaiset vahvistivat, että läpinäkyvyyttä koskevat edellytykset täyttyisivät. Ne sitoutuivat varmistamaan, että Euroopan komission avoimuusmoduulissa julkaistaan ohjelman koko tekstin ja sen täytäntöönpanosäännökset tai oikeusperusta, tuen myöntävän viranomaisen tunnistetiedot ja niiden tuensaajien nimet, jotka saavat yksittäistä tukea yli 60 000 euroa (johdanto-osan 37 kappale). Tšekin viranomaiset sitoutuivat muuttamaan ohjelmaa 1 päivänä tammikuuta 2023 voimaan tulleiden uusien sääntöjen mukaiseksi. Näiden sääntöjen mukaan julkaistavan yksittäisen tuen kynnysarvo on alennettu 10 000 euroon. Koska Tšekin viranomaiset ovat sitoutuneet toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet, komissio katsoo, että Tšekin viranomaiset varmistavat, että vuoden 2023 suuntaviivojen 112 kohdassa vahvistettuja yksittäisiin tukiin liittyviä läpinäkyvyysvaatimuksia noudatetaan.
- (192) Vuoden 2023 suuntaviivojen 114 kohdan mukaan nämä tiedot on julkaistava tuen myöntämispäätöksen tekemisen jälkeen, ne on säilytettävä vähintään kymmenen vuoden ajan ja niiden on oltava rajoituksetta yleisön saatavissa. Tšekin viranomaiset vahvistivat, että nämä vaatimukset täyttyisivät (johdanto-osan 37 kappale).

7.2.3.6 Kilpailulle ja kaupalle aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttäminen

- (193) Vuoden 2023 suuntaviivojen 117 kohdan mukaan komissio määrittää markkinat, joihin tuki vaikuttaa, ottaen huomioon jäsenvaltion toimittamat tiedot asianomaisista tuotemarkkinoista eli markkinoista, joihin tuensaajan toiminnan muuttuminen vaikuttaa. Tukitoimenpiteen kielteisiä vaikutuksia arvioidessaan komissio keskittyy kilpailun vääristymistä koskevassa analyysissään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tuen ennakoitavaan vaikutukseen yritysten väliseen kilpailuun tuotemarkkinoilla, joihin tuki vaikuttaa.
- (194) Vuoden 2023 suuntaviivojen 118 kohdan mukaan jos tuki on hyvin kohdennettua, oikeasuhteista ja rajoitettu ylimääräisiin nettokustannuksiin, sen kielteiset vaikutukset lieventyvät ja riski, että tuki vääristää haitallisesti kilpailua, on rajallisempi. Lisäksi komissio vahvistaa tuen enimmäisintensiteetit tai enimmäismäärät. Tavoitteena on estää valtiontuen käyttö toiminnassa, jossa tuen määrän ja tukikelpoisten kustannusten välinen suhde katsotaan hyvin suureksi ja erittäin mahdollisesti vääristäväksi. Yleensä voidaan todeta, että mitä suuremmat tuetun toiminnan myönteiset vaikutukset todennäköisesti ovat ja mitä suurempi tuen tarve on, sitä korkeampi on tuki-intensiteetin yläraja.
- (195) Käsiteltävänä olevassa asiassa ohjelmasta voidaan myöntää tukea vakuutusmaksujen kustannuksiin (johdanto-osan 21 kappale). Komissio katsoo vuoden 2023 suuntaviivojen 118 kohdan mukaisesti, että tällaisen tuen kielteinen vaikutus on rajallinen, sillä tuki on kohdennettu hyvin tavoitteisiinsa (johdanto-osan 172 kappale) ja oikeasuhteinen (johdanto-osan 186 kappale).

- (196) Näin ollen komissio päätelee, että ohjelma ei johtaisi kilpailun ja kaupan kohtuuttomaan vääristymiseen.

7.2.3.7 Vuoden 2023 suuntaviivojen II osan erityisedellytykset

- (197) Käsiteltävänä olevassa tapauksessa sovelletaan vuoden 2023 suuntaviivojen II osan 1.2.1.6 jaksoa (Tuki vakuutusmaksujen suorittamiseen).
- (198) Vuoden 2023 suuntaviivojen 403 kohdan mukaan vuoden 2023 suuntaviivojen II osan 1.2.1.6 jaksoa sovelletaan maatalouden alkutuotannossa toimiviin yrityksiin. Tämä edellytys täyttyy, koska tukikelpoisia ovat ainoastaan maatalouden alkutuotannossa toimivat suuret yritykset (johdanto-osan 15 kappale).
- (199) Vuoden 2023 suuntaviivojen 404 kohdan mukaan tuki ei saa estää vakuutuspalvelujen sisämarkkinoiden toimintaa. Tuki ei saa varsinkaan rajoittaa vain yhden vakuutusyhtiön tai -yhtiöryhmän tarjoamaan vakuutukseen, eikä sen edellytyksenä saa olla vakuutuksen ottaminen kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneesta vakuutusyhtiöstä. Ohjelma on näiden edellytysten mukainen (johdanto-osan 27 kappale).
- (200) Ohjelma ei sisällä jälleenvakuutusta, minkä vuoksi vuoden 2023 suuntaviivojen 405 kohtaa ei sovelleta.
- (201) Vuoden 2023 suuntaviivojen 406 kohdan mukaan tukikelpoisia kustannuksia ovat vakuutusmaksujen kustannukset, kun vakuutuksilla on tarkoitus korvata vuoden 2023 suuntaviivojen 1.2.1.1–1.2.1.5 jaksossa tarkoitettujen luonnonmullistusten tai poikkeuksellisten tapahtumien, luonnonmullistukseen rinnastettavissa olevien epäsuotuisien sääolojen, eläintautien, kasvintuhoojien ja haitallisten vieraslajien aiheuttamia vahinkoja, kuolleiden eläinten poistamiseen ja hävittämiseen liittyviä kustannuksia sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamia vahinkoja sekä muiden epäsuotuisien sääolojen tai ympäristövahinkojen aiheuttamia tuhoja.
- (202) Ohjelmasta voidaan myöntää tukea vahinkovakuutusmaksuihin luonnonmullistusten, epäsuotuisien sääolojen, kasvintuhoojien ja eläintautien varalta (johdanto-osan 1 ja 20 kappale). Näin ollen ohjelma on vuoden 2023 suuntaviivojen 406 kohdan mukainen.
- (203) Vuoden 2023 suuntaviivojen 407 kohdan mukaan vakuutus ei saa korvata enempää kuin vuoden 2023 suuntaviivojen 406 kohdassa tarkoitettujen vahinkojen korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, eikä siihen saa liittyä mitään tulevan tuotannon tyyppiä tai määrää koskevia ehtoja tai määräyksiä. Tämä edellytys täyttyy (johdanto-osan 26 kappale).
- (204) Ohjelma ei kata vahinkovakuutusmaksuja ympäristövahinkojen osalta. Sen vuoksi vuoden 2023 suuntaviivojen 408 ja 409 kohtaa ei sovelleta.
- (205) Vuoden 2023 suuntaviivojen 411 kohdan mukaan tuki-intensiteetti saa olla enintään 70 prosenttia vakuutusmaksusta. Kuolleiden eläinten poistamiseksi ja hävittämiseksi maksettavan tuen osalta tuki-intensiteetti ei saa ylittää 100:aa prosenttia kuolleiden eläinten poistamisen kattavien vakuutusmaksujen kustannuksista eikä 75:tä prosenttia tällaisten kuolleiden eläinten tuhoamisen kattavien vakuutusmaksujen kustannuksista.
- (206) Tämän ohjelman mukaista tukea voidaan myöntää enintään 65 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista (johdanto-osan 22 ja 25 kappale). Näin ollen vuoden 2023 suuntaviivojen 411 kohdassa vahvistettua tuen sallittua enimmäisintensiteettiä noudatetaan.

7.2.3.8 Tuen myönteisten ja kielteisten vaikutusten punnitseminen

- (207) Vuoden 2023 suuntaviivojen 134 kohdan mukaan komissio arvioi, ovatko tukitoimenpiteen myönteiset vaikutukset suuremmat kuin havaitut kilpailuun ja kaupankäynnin edellytyksiin kohdistuvat kielteiset vaikutukset. Komissio voi katsoa tukitoimenpiteen soveltuvan sisämarkkinoille ainoastaan silloin, kun myönteiset vaikutukset ovat kielteisiä suuremmat.

- (208) Vuoden 2023 suuntaviivojen 136 kohdan mukaan osana tuen myönteisten ja kielteisten vaikutusten arviointia komissio ottaa huomioon tuen vaikutuksen asetuksen (EU) 2021/2115 5 ja 6 artiklassa vahvistettujen YMP:n yleis- ja erityistavoitteiden saavuttamiseen. Kyseisillä tavoitteilla pyritään edistämään älykästä, kilpailukykyistä, muutoskestävää ja monipuolista maatalousalaa, tukemaan ja vahvistamaan ympäristönsuojelua, luonnon monimuotoisuutta mukaan lukien, ja ilmastotoimia sekä edistämään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista ja vahvistamaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.
- (209) Lisäksi vuoden 2023 suuntaviivojen 137 kohdan mukaan periaatteessa komissio katsoo tuen alan kehitykseen aikaansaamien myönteisten vaikutusten vuoksi, että jos tuki täyttää vuoden 2023 suuntaviivojen II osan sovellettavissa jaksoissa vahvistetut edellytykset eikä ylitä asianomaisia tuen enimmäisintensiteettejä tai tuen enimmäismääriä, kilpailuun ja kauppaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi.
- (210) Ohjelma täyttää vuoden 2023 suuntaviivojen II osan 1.2.1.6 jakson vaatimukset (johdanto-osan 197–206 kappale), mukaan lukien asianomainen tuen enimmäisintensiteetti (johdanto-osan 206 kappale).
- (211) Lisäksi tavoitellut tavoitteet ovat johdonmukaisia suhteessa asetuksen (EU) 2021/2115 5 ja 6 artiklassa säädettyihin yleis- ja erityistavoitteisiin, joilla pyritään edistämään älykästä, kilpailukykyistä, muutoskestävää ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan pitkän aikavälin elintarviketurva, sekä tukemaan ja vahvistamaan ympäristönsuojelua ja edistämään unionin ympäristötavoitteiden saavuttamista (johdanto-osan 36 kappale).
- (212) Sen vuoksi komissio päätelee, että ohjelman myönteiset vaikutukset ovat suuremmat kuin sen kielteiset vaikutukset kilpailun vääristymiseen ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

7.2.4 Päätelmä ohjelman soveltuvuudesta sisämarkkinoille

- (213) Edellä esitetyn perusteella komissio päätelee, että ohjelma edistää taloudellisen toiminnan kehitystä eikä muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Näin ollen komissio katsoo, että ohjelma soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan, sellaisena kuin se on tulkittuna vuoden 2023 suuntaviivojen asiaa koskeissa säännöksissä, perusteella.

7.3 Yksittäisen tuen sääntöjenmukaisuus

- (214) Aloittamispäätöksessään komissio viittasi ohjelman alustavan tarkastelun aikana saatuihin tietoihin, joiden mukaan joillekin suurille yrityksille oli jo myönnetty tukea luonnonmullistusten, epäsuotuisien sääolojen ja kasvintuhoojien viljelykasveille tai eläintautien karjalle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi otettavista vakuutuksista aiheutuvien vakuutusmaksujen maksamiseen. Alustavassa tarkastelussa kävi ilmi, että tuen myöntävä viranomainen oli itse asiassa virheellisesti luokitellut joitakin tuensaajia pk-yrityksiksi tuen myöntämishetkellä⁽³⁴⁾. Näin ollen se oli virheellisesti myöntänyt näille yrityksille tukea ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvasta ohjelmasta SA.49594 (2017/XA), joka rajoittui pk-yrityksiin.
- (215) Tšekin viranomaiset esittivät tällaisista yritysten pk-yrityksiksi luokittelusta huomautuksia, jotka esitetään johdanto-osan 100–110 kappaleessa.
- (216) Jäljempänä komissio käsittelee Tšekin huomautuksia pk-yrityksen käsitteen tulkinnasta ja arvioi yksittäisen tuen sääntöjenmukaisuutta.

7.3.1 Pk-yrityksen käsitteen tulkinta

- (217) Aloittamispäätöksessä komissio oli eri mieltä tuen myöntävän viranomaisen arvioinnista sen vuoksi, että se oli tehty puhtaasti muodollisin perustein eli tarkistamalla yksinomaan pk-yrityksen määritelmän kriteerien muodollinen täyttyminen ottamatta huomioon aloittamispäätöksen johdanto-osan 58–61 kappaleessa esitettyjä taloudellista tilannetta ja oikeuskäytännön periaatteita.

⁽³⁴⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 57 kappale.

- (218) Komission aloittamispäätöksessä esittämä huomio perustui komission tulkintaan maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdasta, kuten aloittamispäätöksen johdanto-osan 61 kappaleessa selitetään. Komissio täsmensi, että sen tulkinta perustuu unionin tuomioistuinten oikeuskäytäntöön, jota ohjaa tehokkuusperiaate.
- (219) Tšekin viranomaiset tekivät huomautuksissaan selväksi, että ne eivät pitäneet ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman täytäntöönpanossa ja hallinnollisessa jälkitarkastuksessa suurina yrityksinä niitä tuensaajia, joista oli tullut suuria yrityksiä sulautumisen tai yritysston jälkeen alle kaksi vuotta ennen tuen myöntämispäivää. Tšekin viranomaiset pitivät tällaisia tuensaajia pk-yrityksinä kahtena peräkkäisenä tilivuotena, jotka seurasivat tuen myöntämispäivää, ja myönsivät niille tukea ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman SA.49594 (2017/XA) perusteella (johdanto-osan 100–110 kappale).
- (220) Tšekin esittämien maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdan tulkintaa koskevien perustelujen (johdanto-osan 98–111 kappale) osalta komissio toistaa kantansa, jonka se on selostanut yksityiskohdaisesti aloittamispäätöksessä ⁽³⁵⁾.
- (221) Komissio muistuttaa, että vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 14 alakohdan ja vuoden 2023 suuntaviivojen 33 kohdan 36 alakohdan mukaan suuret yritykset ovat yrityksiä, jotka eivät täytä maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I vahvistettuja perusteita.
- (222) Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen johdanto-osan 39 kappaleen mukaan syynä siihen, että pk-yritykset vapautetaan SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta, on se, että "[p]k-yrityksillä on ratkaiseva asema työpaikkojen luomisessa ja yleisemmin yhteiskunnallisen vakauden ja talouden elinvoimaisuuden edistäjinä. Markkinahäiriöt voivat kuitenkin jarruttaa niiden kehitystä ja aiheuttaa pk-yrityksille tyypillisiä haittoja. Pk-yritysten on usein vaikea saada pääomaa tai lainoja; tämä johtuu tiettyjen rahoitusmarkkinoiden pyrkimyksestä välttää riskinottoa ja siitä, että pk-yritykset voivat tarjota vakuuksia vain rajoitetusti. Niiden resurssien vähäisyys voi myös rajoittaa niiden mahdollisuuksia hankkia tietoja varsinkin uudesta teknologiasta ja mahdollisista markkinoista. Pk-yritysten taloudellisen toiminnan kehittämisen helpottamiseksi tällä asetuksella olisi sen vuoksi vapautettava tietyt pk-yritysten hyväksi myönnettävät tukimuodot perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta."
- (223) Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen johdanto-osan 40 kappaleessa selitetään, että kyseisessä asetuksessa käytetty pk-yrityksen määritelmä perustuu komission suosituksessa 2003/361/EY ⁽³⁶⁾ esitettyihin määritelmiin kilpailunvääristymiä mahdollisesti aiheuttavien erojen poistamiseksi, pk-yrityksiä koskevien unionin ja kansallisten aloitteiden yhteensovittamisen helpottamiseksi ja hallinnollisen selkeyden ja oikeusvarmuuden vuoksi.
- (224) Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti pk-yritysten luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.
- (225) Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti, kun yrityksen vuotuiset tiedot tilinpäätöshetkellä ylittävät tai alittavat kyseisen asetuksen 2 artiklassa mainitut henkilöstömäärää koskevat tai rahamääräiset kynnysarvot, yritys saavuttaa tai menettää keskisuuren yrityksen, pienen yrityksen tai mikroyrityksen aseman ainoastaan siinä tapauksessa, että ylitys tai alitus toistuu kahtena peräkkäisenä tilivuotena.

⁽³⁵⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 53–61 kappale.

⁽³⁶⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuuren yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (226) Unionin tuomioistuimet ovat vahvistaneet oikeuskäytännössään, että pk-yrityksen määritelmää on tulkittava suppeasti, sillä pk-yrityksen asemasta saatavat edut ovat useimmissa tapauksissa (erityisesti valtiontukien alalla) poikkeuksia yleisistä säännöistä ⁽³⁷⁾. On tarpeen sulkea pois tästä pk-yritykseksi luokittelusta sellaiset yritysryhmät, joiden taloudellinen valta on suurempi kuin pk-yrityksiksi katsottavien yritysten, vaikka ne muodollisesti täyttäisivät pk-yritysten määritelmässä vahvistetut kriteerit ⁽³⁸⁾. Oikeuskäytännön mukaan on myös varmistettava, että pk-yritysten määritelmää ei kierretä täysin muodollisilla perusteilla ⁽³⁹⁾.
- (227) Unionin tuomioistuimet ovat lisäksi vahvistaneet, että ainoastaan pk-yritykselle tyypillisistä haitoista kärsivillä yrityksillä olisi oltava oikeus kyseisestä asemasta johtuviin etuihin ⁽⁴⁰⁾. Näin ollen komissio katsoo, että jos yritys ei kärsi pk-yritykselle tyypillisistä haitoista, tällaista yritystä ei pitäisi tunnustaa pk-yritykseksi.
- (228) Asiasisältönä unionin yleinen tuomioistuin totesi asiassa T-745/17 antamansa tuomion 91 kohdassa, johon Tšekin viranomaiset viittasivat huomautuksissaan (johdanto-osan 110 kappale), että komissiolla olisi pitänyt olla epäilyjä siitä, voidaanko yritystä, joka alittaa asetuksen (EU) N:o 651/2014 liitteessä I olevassa 2 artiklassa säädetyt pk-yritysten kynnysarvot tuen myöntämisaikana, pitää pk-yrityksenä, vaikka se oli ollut kahden edellisen tilikauden aikana yhteydessä suureen yritykseen.
- (229) Käsittävänä olevassa asiassa tilanne on päinvastainen kuin asiassa T-745/17. Yksittäisen tuen myöntämishetkellä tuensaaajat ylittivät maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevassa 2 artiklassa säädetyt pk-yritysten kynnysarvot. Pk-yritysten kynnysarvot ylittyivät sen vuoksi, että yritysten omistusrakenne muuttui pysyvästi yksittäisen tuen myöntämistä edeltäneen tilikauden aikana. Tšekin viranomaisten esittämä maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdan tulkinta, jonka mukaan kyseisten tuensaaajien olisi säilytettävä pk-yrityksen asemansa kahden vuoden ajan omistusrakenteensa muuttumisesta, olisi vastoin 4 artiklan 2 kohdan henkeä, sillä kohdan tarkoituksena on varmistaa, että ainoastaan pk-yritykselle tyypillisistä haitoista kärsivät yritykset voivat saada tästä asemasta johtuvat edut.
- (230) Olisi tehokkuusperiaatteen vastaista tarjota tällaista joustavuutta yrityksille, jotka ylittävät pysyvästi pk-yritysten kynnysarvot omistajavaihdoksen vuoksi. Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdassa säädetyt joustavuuden tarkoituksena on ollut varmistaa, että yritykset, jotka ovat kasvussa ja ylittävät tilapäisesti kyseisen liitteen 2 artiklassa vahvistetut kynnysarvot, voivat säilyttää pk-yrityksen asemansa. Näin ollen sillä pyritään varmistamaan oikeusvarmuus niille pk-yrityksille, jotka toimivat erittäin epävakailta markkinoilla. Sulautumisen tai yritysoston seurauksena tapahtuva yrityksen omistuksen muutos johtaa kuitenkin rakenteelliseen muutokseen, joka ei ole riippuvainen markkinoiden tai talouskasvun heilahtelusta.
- (231) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdassa säädetty joustavuus on rajoitettava tilanteisiin, joissa pk-yritysten kynnysarvot ylittyvät väliaikaisesti ("ainoastaan siinä tapauksessa, että ylitys tai alitus toistuu kahtena peräkkäisenä tilivuotena").
- (232) Komission tulkinnan ohjaavana periaatteena on ollut varmistaa, että ainoastaan pk-yritykselle tyypillisistä haitoista kärsivät yritykset voivat hyötyä tästä asemasta johtuvista eduista ja että pk-yrityksille suunnatut toimenpiteet todella hyödyttävät yrityksiä, joiden koko on haitta, eivätkä yrityksiä, jotka kuuluvat suureen konserniin ja joilla on näin ollen mahdollisuus saada varoja ja tukea, joita vastaavan kokoisilla mutta suureen konserniin kuulumattomilla kilpailijoilla ei ole.
- (233) Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaa ei näin ollen voida ymmärtää siten, että pk-yritys, josta yritysoston tai sulautumisen vuoksi tulee suuri yritys, voisi edelleen automaattisesti hyötyä pk-yrityksen asemasta kahtena peräkkäisenä tilivuotena.

⁽³⁷⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 27.2.2014, HaTeFo, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, 32 kohta.

⁽³⁸⁾ Ks. erityisesti seuraavat tuomiot: unionin tuomioistuimen tuomio 24.9.2020, NMI Technologietransfer, C-516/19, ECLI:EU:C:2020:754, 31–34 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Italia v. komissio, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, 31 ja 50–54 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 27.2.2014, HaTeFo, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, 34 ja 39 kohta, sekä yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.10.2004, Pollmeier v. komissio, T-137/02, ECLI:EU:T:2004:304, 61 ja 62 kohta.

⁽³⁹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Italia v. komissio, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, 50 kohta, ja unionin tuomioistuimen tuomio 27.2.2014, HaTeFo, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, 33 kohta.

⁽⁴⁰⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 27.2.2014, HaTeFo, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, 33 kohta, ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Italia v. komissio, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, 50 kohta.

- (234) Sen vuoksi komissio ei yhdy Tšekin viranomaisten tulkintaan, jonka mukaan kahden vuoden siirtymäaikaa sovelletaan yleisesti kaikkiin tapauksiin, joissa pk-yritysten kynnysarvot ylittyvät, taustalla olevasta syystä riippumatta. Yritys ei enää ole pk-yritys, eikä sillä ole samoja ongelmia (muun muassa resurssien ja teknologian saatavuus), kun siitä sulautumisen tai yritysoston seurauksena tulee osa suurta yritystä ja se ylittää siten pysyvästi pk-yritysten kynnysarvot.
- (235) Komissio ei myöskään ole samaa mieltä Tšekin viranomaisten kanssa siitä, että aloittamispäätöksen johdanto-osan 59 kappaleessa tarkoitetun oikeuskäytännön on rajoitettava maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevaan 3 artiklaan (johdanto-osan 107 kappale). Vaikka tämä oikeuskäytäntö on voitu antaa nimenomaan suhteessa niin kutsuttuihin sidosyrityksiin, tämä ei komission mukaan muuta tai rajoita tehokkuusperiaatteen yleistä merkityksellisyyttä. Sen vuoksi komissio katsoo, että oikeuskäytäntö on nähtävä yleisesti pk-yrityksen määritelmän täytäntöönpanoa sääntelevänä erityisesti, kun otetaan huomioon, että unionin tuomioistuimet ovat tuomioissaan kannustaneet soveltamaan pk-yrityksen määritelmän ”henkeä” (esimerkiksi ”[j]otta eri säännöksistä ja pk-yritysten hyväksi toteutettavista toimenpiteistä koituvat edut varattaisiin yrityksille, jotka niitä todella tarvitsevat”⁽⁴¹⁾).
- (236) Tšekki väittää lisäksi, että vaikka oikeussäännön sisältöä voidaan selventää tulkinnalla, tulkintaa ei voida käyttää merkitykseltään selkeän ja ymmärrettävän lain virheelliseen käsittämiseen. Tällainen menettelytapa voisi aiheuttaa oikeustoimissa kohtuutonta epävarmuutta (johdanto-osan 106 kappale).
- (237) Tässä yhteydessä komissio muistuttaa, että unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan kaikkia säädöstekstejä olisi tulkittava niiden sanamuodon mukaisesti (kirjaimellinen tulkinta) mutta myös ottaen asianmukaisesti huomioon lainsäätäjän tarkoitus tekstiä hyväksyessään. Komissio on selittänyt⁽⁴²⁾, että pk-yrityksen määritelmän tavoitteena on varmistaa, että tukitoimenpiteitä myönnetään ainoastaan niille yrityksille, jotka todella tarvitsevat niitä. Koska pk-yrityksen määritelmää sovelletaan kaikkiin politiikkoihin, ohjelmiin ja toimenpiteisiin, joita komissio kehittää ja toteuttaa pk-yritysten hyväksi, on tärkeää määrittää, mitkä yritykset ovat todella pk-yrityksiä, sillä ne tarvitsevat apua, jota muut yritykset eivät tarvitse. Kuten jo johdanto-osan 222 kappaleessa selitetään, pk-yritykset kohtaavat muihin yrityksiin verrattuna erityisiä ongelmia, jotka oikeuttavat erityiskohtelun.
- (238) Johdanto-osan 221–237 kappaleessa esitettyjen perustelujen mukaisesti komissio toistaa, että maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta yleisesti ja automaattisesti. Sen sijaan on ensin täsmennettävä, mikä yritys on merkityksellinen kyseisen liitteen 2 artiklan 1 kohdan mukaisten tietojen laskemisen kannalta ja mitkä tilivuodet ovat merkityksellisiä.
- (239) Näin ollen jos yrityksen rakenne tai omistus on muuttunut pysyvästi sulautumisen tai yritysoston jälkeen ja se toimii (maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti) suuren yrityksen määräysvallassa⁽⁴³⁾ myöntämishetkellä, tällaista yritystä itseään on pidettävä suurena yrityksenä⁽⁴⁴⁾.
- (240) Tästä seuraa, että tällainen yritys ei voisi hyötyä pk-yrityksen asemasta ja että se ei näin ollen olisi oikeutettu ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman mukaiseen tukeen.

7.3.2 Yksittäinen tuki

- (241) Aloittamispäätöksessä komissio katsoi alustavasti, että ohjelma oli pantu täytäntöön jo ennen sen ilmoittamista.
- (242) Tšekin viranomaiset selittivät muodollisen tutkintamenettelyn aikana, että yhtään tukihakemusten jättämispyyntöä ei ollut avoinna, minkä vuoksi kyseisestä ohjelmasta ei myönnetty tukea.
- (243) Komissio on Tšekin viranomaisten kanssa samaa mieltä siitä, että johdanto-osan 3 kappaleessa tarkoitettua tukea ei voida katsoa myönnettyksi ohjelmasta, sillä viimeksi mainitusta ohjelmasta ilmoitettiin luonnoksena eikä komissio näin ollen hyväksynyt sitä ja eikä se ollut voimassa tuen myöntämishetkellä.

⁽⁴¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Italia v. komissio, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, 50 kohta, ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.10.2004, Pollmeier Malchow, T-137/02, ECLI:EU:T:2004:304, 61 kohta.

⁽⁴²⁾ Suosituksen 2003/361/EY johdanto-osan 12 kappale.

⁽⁴³⁾ Ks. myös aloittamispäätöksen johdanto-osan 61 kappale.

⁽⁴⁴⁾ Ks. myös aloittamispäätöksen johdanto-osan 61 kappale.

- (244) Edellä johdanto-osan 217–240 kappaleessa mainituista syistä ei myöskään voida katsoa, että tällaista tukea olisi myönnetty ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvan ohjelman SA.49594 (2017/XA) perusteella, koska tukea myönnettiin suurille yrityksille, kun taas ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluva ohjelma rajoittui pk-yrityksiin.
- (245) Näin ollen johdanto-osan 3 kappaleessa tarkoitettua yksittäistä tukea ei myönnetty tukiohjelman perusteella, joten se on neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 ⁽⁴⁵⁾1 artiklan e alakohdassa tarkoitettua yksittäistä tukea.
- (246) Muodollisessa tutkinnassa kävi myös ilmi, että edellä johdanto-osan 97 kappaleessa luetelluista yrityksistä ZEV Šaratice, a.s., jäljempänä 'ZEV Šaratice', sai yksittäistä tukea ⁽⁴⁶⁾ 17 päivänä tammikuuta 2018. Tuen myöntämispäivänä ZEV Šaratice oli katsottava suureksi yritykseksi, kuten jäljempänä selitetään.
- (247) Tšekin viranomaisten toimittamista tiedoista käy ilmi, että LUKROM, spol. s.r.o., jäljempänä 'LUKROM', tuli 10 päivänä helmikuuta 2017 ZEV Šaraticeen enemmistöosakkaaksi, joka omisti 62,52 prosenttia sen osakkeista. Tämä osuus kasvoi edelleen vuoden 2017 loppuun mennessä asteittaisten osakeostojen kautta 70,2 prosenttiin. Tšekin viranomaisten mukaan osake-enemmistön vuoksi ZEV Šaratice ja LUKROM muuttuivat 10 päivästä helmikuuta 2017 alkaen maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 3 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuiksi sidosyrityksiksi.
- (248) Tšekin viranomaiset viittasivat huomautuksissaan unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-745/17 antamaan tuomioon (johdanto-osan 110 kappale). Niiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisessä tuomiossa, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös sulautumisiin ja yritysostoihin (johdanto-osan 110 kappale).
- (249) Kyseisessä asiassa tilanne oli kuitenkin erilainen kuin ZEV Šaraticeen tilanne käsiteltävänä olevassa asiassa: asiassa T-745/17 tuensaajasta tuli pk-yritys, koska osakkeet siirrettiin toiselle yritykselle. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa tilanne on kuitenkin päinvastainen: LUKROM, joka on suuri yritys, osti suurimman osan ZEV Šaraticeen osakkeista.
- (250) LUKROMin vuoden 2017 tilit päätettiin 31 päivänä joulukuuta 2017. Taseen loppusumma oli 2 742 344 000 Tšekin korunaa (noin 107 miljoonaa euroa ⁽⁴⁷⁾). Samana ajanjaksona LUKROMin taseen mukaan keskimääräinen työntekijämäärä oli 301, minkä lisäksi tämän yrityksen taseeseen sisältyi 372 työntekijää muissa yrityksissä. Nämä tiedot osoittavat, että LUKROM oli suuri yritys vuonna 2017.
- (251) LUKROMin vuoden 2016 tilit päätettiin 31 päivänä joulukuuta 2016. Taseen loppusumma oli 2 346 940 Tšekin korunaa (noin 86,8 miljoonaa euroa ⁽⁴⁸⁾). Samana ajanjaksona LUKROMin taseen mukaan keskimääräinen työntekijämäärä oli 299, minkä lisäksi tämän yrityksen taseeseen sisältyi 375 työntekijää muissa yrityksissä. Nämä tiedot osoittavat, että LUKROM oli suuri yritys myös vuonna 2016.
- (252) Sen vuoksi komissio katsoo, että tuomio, johon Tšekin viranomaiset viittaavat, ei ole merkityksellinen sovellettaessa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitettä I käsiteltävänä olevassa asiassa (ks. myös johdanto-osan 229 kappale).
- (253) Toissijaisena oikeudellisena arviointina komissio soveltaa kuitenkin samoja periaatteita kuin unionin yleinen tuomioistuin kyseisessä tuomiossa.
- (254) Kuten kyseisen tuomion 94 kohdassa on todettu, sekä kansallisten viranomaisten että komission on määritettävä täsmällisesti päättynyt tilivuosi ja vuosi, jotka ovat merkityksellisiä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 2 artiklan 1 alakohdassa, luettuna yhdessä kyseisessä liitteessä olevan 3 artiklan 3 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan kanssa, tarkoitettuja tietoja koskevassa kokonaislaskennassa, ja täsmennettävä, mikä yritys tai mitkä yritykset tässä yhteydessä on otettava huomioon.

⁽⁴⁵⁾ Neuvoston asetukset (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽⁴⁶⁾ ZEV Šaratice sai johdanto-osan 3 kappaleessa tarkoitettua yksittäistä tukea, jonka määrä oli 234 722 Tšekin korunaa (noin 9 351 euroa; vaihtokurssi 17 päivänä tammikuuta 2018: 1 euro = 25,371 CZK).

⁽⁴⁷⁾ Vaihtokurssi joulukuussa 2017: 1 euro = 25,647 CZK.

⁽⁴⁸⁾ Vaihtokurssi joulukuussa 2016: 1 euro = 27,03 CZK.

- (255) Tuomion 93 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin totesi lisäksi, että on otettava huomioon myös sellaisen yrityksen tiedot, jonka määräysvallassa tuensaaja harjoitti huomattavan osan taloudellisesta toiminnastaan kyseisen tilikauden aikana.
- (256) Soveltaessaan kyseistä tuomiota käsiteltävänä olevaan tilanteeseen komissio arvioi ZEV Šaratice ja LUKROMin tietoja yhdessä. Tällaisessa kokonaislaskennassa otetaan huomioon maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdan henki, kuten unionin yleinen tuomioistuin korosti asiassa T-745/17 annetun tuomion 94 kohdassa. Muussa tapauksessa pk-yrityksen määritelmää kierrettäisiin puhtaasti muodollisin keinoin. Jos pk-yrityksen käsitteen analyysi tehtäisiin kaksi vuotta ennen yritysraenteen muutosta kunkin liiketoimen osapuolen osalta erikseen, päätelmänä olisi aina pk-yritysten käsitteen laajentaminen, mikä olisi vastoin tarvetta tulkita maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohtaa suppeasti (johdanto-osan 230 kappale) ja sen hengen mukaisesti.
- (257) Merkityksellisen päättyneen tilivuoden osalta tuen myöntämispäivää edeltävät kaksi tilivuotta olivat vuosien 2017 ja 2016 tilivuodet.
- (258) ZEV Šaratice vuoden 2017 tilit päätettiin 31 päivänä joulukuuta 2017. Taseen loppusumma oli 120 286 000 Tšekin korunaa (noin 4,69 miljoonaa euroa⁽⁴⁹⁾). Samalta ajanjaksolta ZEV Šaratice vuosikertomuksessa ilmoitettiin kahdeksan työntekijää.
- (259) ZEV Šaratice vuoden 2016 tilit päätettiin 31 päivänä joulukuuta 2016. Taseen loppusumma oli 120 286 000 Tšekin korunaa (noin 4,39 miljoonaa euroa⁽⁵⁰⁾). Samalta ajanjaksolta ZEV Šaratice vuosikertomuksessa ilmoitettiin yhdeksän työntekijää.
- (260) Kuten edellä johdanto-osan 250 ja 251 kappaleissa mainitaan, ZEV Šaratice sidosyrityksen (LUKROM) tilit kahdelta tuen myöntämispäivää edeltävältä tilivuodelta osoittavat, että kyseinen sidosyritys on yksin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I tarkoitettu suuri yritys.
- (261) Sen vuoksi ZEV Šaratice oli maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti tuen myöntämispäivänä eli 17 päivänä tammikuuta 2018 yhteydessä maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I tarkoitettuun suureen yritykseen ja siten osa sitä. ZEV Šaratice ei näin ollen voinut saada tukea ohjelmasta SA.49594 (2017/XA), koska tällainen tuki oli vain pk-yritysten saatavilla.
- (262) Muiden edellä johdanto-osan 97 kappaleessa lueteltujen yritysten osalta Tšekin viranomaiset eivät ole selittäneet, miksi kyseiset yritykset tarkistettiin, sillä Tšekin viranomaisten toimittamien tietojen mukaan niille ei myönnetty vakuutusmaksuihin tarkoitettua tukea 1 päivästä tammikuuta 2018 alkaen.

7.3.3 Yksittäisen tuen sääntöjenvastaisuus

- (263) Yksittäistä tukea myönnettiin suurille yrityksille, joten se ei kuulu mihinkään maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen luokkaan.
- (264) Koska kyseistä yksittäistä tukea ei myönnetty minkään hyväksytyn ohjelman perusteella eikä sitä voitu vapauttaa maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla, komissio vahvistaa alustavat epäilynsä ja katsoo, että suurille yrityksille jo myönnetty yksittäinen tuki on sääntöjenvastaista⁽⁵¹⁾.

7.4 Yksittäisen tuen soveltuvuus sisämarkkinoille

7.4.1 Sovellettavat suuntaviivat

- (265) Vuoden 2023 suuntaviivojen 656 kohdan mukaan sääntöjenvastaista tukea arvioidaan niiden sääntöjen mukaisesti, jotka olivat voimassa päivänä, jona tuki myönnettiin. Siksi komissio arvioi tässä päätöksessä ennen komission hyväksyntää myönnettyä tukea SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella ja kaikkea ennen 1 päivää tammikuuta 2023 myönnettyä yksittäistä tukea (johdanto-osan 3 kappale) vuoden 2014 suuntaviivojen perusteella.

⁽⁴⁹⁾ Vaihtokurssi joulukuussa 2017: 1 euro = 25,647 CZK.

⁽⁵⁰⁾ Vaihtokurssi joulukuussa 2016: 1 euro = 27,03 CZK.

⁽⁵¹⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 42 ja 50 kappale.

7.4.2 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohta ja sovellettavat suuntaviivat

- (266) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos sen todetaan edistävän tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä ja jos se ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (267) Jotta tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, sen on näin ollen i) tuettava tietyn taloudellisen toiminnan tai alueen kehityksen edistämistä (positiivinen edellytys) ja ii) se ei saa muuttaa kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla (negatiivinen edellytys). Nämä kaksi edellytystä ovat kumulatiivisia.
- (268) Komissio arvioi kahden edellytyksen täyttymistä sovellettavien suuntaviivojen eli vuoden 2014 suuntaviivojen perusteella. Tässä tapauksessa sovelletaan erityisesti I osan 3 lukua (Sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla), sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen asiassa C-594/18 P antamassa tuomiossa ⁽³²⁾, ja II osan 1.2.1.6 jaksoa (Tuki vakuutusmaksujen suorittamiseen).

7.4.3 Tuki edistää tietyn taloudellisen toiminnan kehitystä

7.4.3.1 Taloudellisen toiminnan määrittäminen

- (269) Komissio toteaa, että yksittäisen tuen tarkoituksena oli tukea viljelijöitä riski- ja kriisitilanteissa kannustamalla heitä ottamaan vakuutuksia. Vakuutus on tärkeä väline maatalousalan riskien- ja kriisinhallinnassa, joka on alttiina tällaisten tapahtumien toistuvalla esiintymisellä. Näin tuella tuetaan maatalouden alkutuotantoa (johdanto-osan 9 kappale).
- (270) Vuoden 2014 suuntaviivojen 44 kohdan mukaan maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden tuen olisi oltava läheisessä yhteydessä YMP:hen, sen olisi oltava kyseisten suuntaviivojen 10 kohdassa tarkoitettujen maaseudun kehittämistavoitteiden mukaista ja sen olisi oltava linjassa maataloustuotteiden yhteistä markkinajärjestelyä koskevien sääntöjen kanssa.
- (271) Vuoden 2014 suuntaviivojen 46 kohdan mukaan komissio katsoo, että toimenpiteet, jotka on toteutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 ⁽³³⁾ ja sen täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten nojalla ja niiden mukaisesti tai kansallisena lisärahoituksena maaseudun kehittämisohjelman puitteissa, ovat sinällään maaseudun kehittämistavoitteiden mukaisia ja edistävät niitä.
- (272) Käsiteltävänä olevaa tukea ei yhteisrahoitettu Tšekin maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteestä, mutta se suunniteltiin maaseudun kehittämistavoitteiden mukaisesti (johdanto-osan 63 kappale).
- (273) Sen vuoksi komissio katsoo, että tuki edisti taloudellisen toiminnan kehitystä siksi, että se paransi maatalouden alkutuotannon kilpailukykyä ja muutoskestävyyttä.

7.4.3.2 Kannustavan vaikutuksen puuttuminen

- (274) Vuoden 2014 suuntaviivojen 66 kohdan mukaan tuella on kannustava vaikutus silloin, kun se muuttaa yritysten toimintaa siten, että yritykset harjoittavat sellaista alan kehitystä edistävää ylimääräistä toimintaa, jota ne eivät olisi ryhtyneet harjoittamaan ilman tukea tai harjoittaisivat rajoitetusti tai eri tavalla. Tuella ei saa kattaa yritykselle toiminnasta joka tapauksessa aiheutuvia kustannuksia, eikä sillä saa korvata taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä.

⁽³²⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 22.9.2020, C-594/18 P, Itävalta v. komissio, ECLI:EU:C:2020:742.

⁽³³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013, annettu 17. päivänä joulukuuta 2013, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoitusta (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

- (275) Vuoden 2014 suuntaviivojen 67 kohdan mukaan yksinomaan yritysten taloudellisen aseman parantamiseen tarkoitetut yksipuoliset valtiontukitoimenpiteet, jotka eivät millään tavoin edistä alan kehitystä, ja erityisesti pelkästään hinnan, määrän, tuotantoyksikön tai tuotantovälineyksikön perusteella myönnettävät tuet katsotaan toimintatuiksi, jotka eivät sovellu sisämarkkinoille. Lisäksi jo kyseisen tuen luonteeseen kuuluu, että tuki todennäköisesti vaikuttaa myös yhteisen markkinajärjestelyn mekanismeihin.
- (276) Tukea myönnettiin vakuutusmaksukustannuksiin (johdanto-osan 21 kappale). Näin ollen sillä ei tuettu kustannuksia, joita yritykselle olisi joka tapauksessa aiheutunut toiminnasta, korvattu taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä eikä pyritty yksinomaan parantamaan yritysten taloudellista asemaa.
- (277) Vuoden 2014 suuntaviivojen 70 kohdan mukaan tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan sellaisissa tapauksissa, joissa asianomaiseen hankkeeseen tai toimintaan liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja jättää tukihakemuksen kansallisille viranomaisille. Vuoden 2014 suuntaviivojen 35 kohdan 25 alakohdan mukaisesti hankkeeseen tai toimintaan liittyvien töiden aloittamisella tarkoitetaan joko toiminnan tai investointiin liittyvien rakennustöiden aloittamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa sitoumusta tilata laitteita tai käyttää palveluja taikka muuta sitoumusta, joka tekee hankkeesta tai toiminnasta peruuttamattoman.
- (278) Vuoden 2014 suuntaviivojen 71 kohdan mukaan hakemuslomakkeessa on ilmoitettava vähintään hakijayrityksen nimi ja koko, hankkeen tai toiminnan kuvaus, mukaan lukien sijaintipaikka sekä aloitus- ja lopetusaika, hankkeen toteuttamiseksi tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset.
- (279) Lisäksi suuntaviivojen 72 kohdan mukaan suurten yritysten on kuvailtava hakemuslomakkeessa tilannetta ilman tukea. Tätä tilannetta kutsutaan vaihtoehtoiseksi skenaarioksi taikka vaihtoehtoiseksi hankkeeksi tai toiminnaksi. Suurten yritysten on todistettava asiakirjoin hakemuslomakkeessa esitetyt vaihtoehtoisista skenaariota koskevat tiedot. Suuntaviivojen 73 kohdan mukaan saadessaan hakemuksen tuen myöntävän viranomaisen on tarkastettava vaihtoehtoisen skenaarion uskottavuus ja vahvistettava, että tuella on vaadittu kannustava vaikutus. Vaihtoehtoinen skenaario on uskottava, jos se on todellinen ja liittyy päätöksenteossa huomioon otettaviin tekijöihin ajankohtana, jolloin tuensaaja tekee asianomaista hanketta tai toimintaa koskevan päätöksen.
- (280) Kuten aloittamispäätöksen johdanto-osan 67 kappaleesta ilmenee, komissio aloitti yksittäisen tuen osalta SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn sillä perusteella, että tukea myönnettiin sääntöjenvastaisesti suurille yrityksille, koska i) vaihtoehtoisen skenaarion esittämiseen ja ii) hakemusten jättämisajankohtaan liittyi epäilyksiä (ks. myös johdanto-osan 8 kappale).
- (281) Vaihtoehtoisen skenaarion esittäminen
- (282) Aloittamispäätöksestä esittämissään huomautuksissa Tšekin viranomaiset kiistivät komission tulkinnan maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan 4 artiklan 2 kohdasta ja väittivät, että tuensaajille, joita ei voida pitää maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevan määritelmän mukaisina pk-yrityksinä, ei myönnetty tukea ⁽⁵⁴⁾ (johdanto-osan 99–110 kappale).
- (283) Tšekin viranomaiset kuitenkin vahvistivat, että yksikään ohjelman SA.49594 (2017/XA) perusteella tukea saaneista tuensaajista ei ollut esittänyt vaihtoehtoisista skenaariota (johdanto-osan 98 kappale).
- (284) Tšekin viranomaiset eivät kiistä sitä, että ohjelmassa SA.49594 (2017/XA) ei asetettu vaatimusta esittää etukäteen vaihtoehtoinen skenaario. Nämä viranomaiset eivät myöskään pyytäneet komissiota poikkeamaan tästä vuoden 2014 suuntaviivoissa asetetusta vaatimuksesta ⁽⁵⁵⁾.
- (285) Näin ollen komissio katsoo, että muodollisen tutkintamenettelyn ensimmäinen peruste on vahvistettu, koska sääntöjenvastaisia yksittäistä tukea saaneet suuret yritykset eivät olleet esittäneet etukäteen vaihtoehtoisista skenaariota, joka osoittaisi, että tuella oli kannustava vaikutus.

⁽⁵⁴⁾ Tämä Tšekin huomautus ei koske suuria tuensaajia, joilta tuki on jo peritty takaisin, kuten tämän päätöksen johdanto-osan 102 kappaleessa selitetään.

⁽⁵⁵⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 47 kappale.

7.4.3.3 Päätelmä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa vahvistetusta ensimmäisestä (positiivisesta) edellytyksestä

- (286) Koska kyseessä olevalla yksittäisellä tuella ei ole asianmukaisesti osoitettua kannustavaa vaikutusta, sillä ei voida katsoa edistettävän tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä.

7.4.4 Päätelmä yksittäisen tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille

- (287) Suurille yrityksille luonnonmullistusten, epäsuotuisien sääolojen ja kasvintuhoojien viljelykasveille tai eläintautien karjalle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi otettavista vakuutuksista aiheutuvien vakuutusmaksujen maksamiseen jo myönnetyllä yksittäisellä tuella (johdanto-osan 3 kappale) ei voida katsoa edistettävän tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä.
- (288) Sen vuoksi kyseisen yksittäisen tuen ei voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan (sellaisena kuin sitä tulkitaan vuoden 2014 suuntaviivojen perusteella) nojalla, eikä tässä säännöksessä asetetun toisen, negatiivisen edellytyksen täyttymistä ole tarpeen tarkastella.

8. TAKAISINPERINTÄ

- (289) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan ja unionin tuomioistuinten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti komissio on toimivaltainen päättämään, että asianomaisen jäsenvaltion on poistettava tuki tai muutettava sitä, jos se on todennut tuen soveltumattomaksi sisämarkkinoille ⁽⁵⁶⁾. Unionin tuomioistuimet ovat myös johdonmukaisesti katsoneet, että jäsenvaltioiden velvollisuudella poistaa komission sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsoma tuki pyritään palauttamaan aikaisempi tilanne ⁽⁵⁷⁾.
- (290) Unionin tuomioistuimet ovat vahvistaneet tässä yhteydessä, että tämä tavoite saavutetaan, kun tuensaaja maksaa takaisin sääntöjenvastaisina tukina myönnettyt määrät ja menettää siten sisämarkkinoilla kilpailijoihin verrattuna saamansa edun, minkä seurauksena tuen suorittamista edeltänyt tilanne palautuu ⁽⁵⁸⁾.
- (291) Asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan 1 kohdassa säädetään oikeuskäytännön mukaisesti, että "[s]ääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta, jäljempänä 'takaisinperimistä koskeva päätös'. Komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi unionin lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista."
- (292) Tšekillä on siis velvollisuus periä sääntöjenvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton yksittäinen tuki (johdanto-osan 261 kappale) takaisin ZEV Šaraticelta ja kaikilta muilta tuensaajilta, jotka olivat suuria yrityksiä yksittäisen tuen myöntämishetkellä, jollei se täyttänyt kaikkia komission asetuksen (EU) N:o 1408/2013 ⁽⁵⁹⁾ edellytyksiä tai jollei se soveltanut unionin oikeuden yleistä periaatetta, kuten muodollisessa tutkinnassa väitettiin. Takaisinperinnän on katettava ajanjakso, joka alkaa siitä hetkestä, kun tuki oli tuensaajan käytettävissä, ja päättyy tuen tosiasialliseen takaisinperintään. Takaisinperittävä määrä kerryttää korkoa tuen tosiasialliseen takaisinperintään saakka.

⁽⁵⁶⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.7.1973, komissio vs. Saksa, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13 kohta.

⁽⁵⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.3.1990, Belgia v. komissio, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66 kohta.

⁽⁵⁸⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.6.1999, Belgia v. komissio, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64 ja 65 kohta.

⁽⁵⁹⁾ Komission asetus (EU) N:o 1408/2013, annettu 18 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla (EUVL L 352, 24.12.2013, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1408/oj>).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tukiohjelma soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

2 artikla

Suurille yrityksille jo myönnetty yksittäinen tuki luonnonmullistusten, epäsuotuisien sääolojen ja kasvintuhoojien viljelykasveille tai eläintautien karjalle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi otettavista vakuutuksista aiheutuvien vakuutusmaksujen maksamiseen myönnettiin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, eikä se sovellu sisämarkkinoille.

3 artikla

1. Tšekin on perittävä takaisin 2 artiklassa tarkoitettu sisämarkkinoille soveltumaton tuki.
2. Takaisinperittävistä määristä on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona ne asetettiin suuria yrityksiä olevien tuensaaajien käyttöön, niiden tosiasialliseen takaisinperintään asti.
3. Korolle on laskettava korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽⁶⁰⁾, sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 271/2008⁽⁶¹⁾, V luvun mukaisesti.

4 artikla

1. Asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti mainitun asetuksen 2 artiklassa tarkoitettujen tuen takaisinperintä on toteutettava välittömästi ja tehokkaasti.⁽⁶²⁾
2. Tšekin on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

5 artikla

1. Tšekin on toimitettava komissiolle neljän kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavat tiedot:
 - a) täydellinen luettelo tuensaaajista, jotka ovat komission asetuksen (EU) 2022/2472⁽⁶³⁾ liitteessä I tarkoitettuja suuria yrityksiä, eivät ole esittäneet hakemuksessaan vaihtoehtoista skenaariota ja ovat saaneet 2 artiklassa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltumatonta tukea;
 - b) tuensaaajilta takaisin perittävä kokonaismäärä (tuki ja takaisinperintään sovellettava korko);
 - c) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu ja joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;
 - d) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

⁽⁶⁰⁾ Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

⁽⁶¹⁾ Komission asetus (EY) N:o 271/2008, annettu 30 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta (EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/271/oj>).

⁽⁶²⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan 3 kohta.

⁽⁶³⁾ Komission asetus (EU) 2022/2472, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 327, 21.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj>).

2. Tšekin on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 2 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on komission pyynnöstä toimitettava välittömästi tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu ja joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on myös annettava yksityiskohtaisia tietoja suuria yrityksiä olevilta tuensaajilta jo takaisinperityn tuen ja koron määristä.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Tšekin tasavallalle.

7 artikla

1. Komissio voi julkaista sisämarkkinoille soveltumattoman tuen saajien nimet ja tämän päätöksen nojalla takaisin perityn tuen ja koron määrän, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) 2015/1589 30 artiklan soveltamista.

2. Jos tämä päätös sisältää luottamuksellisia tietoja, joita ei saa julkistaa, tästä on ilmoitettava komissiolle viidentoista työpäivän kuluessa päätöksen vastaanottamisesta. Jos komissio ei saa perusteltua pyyntöä määräajassa, se katsoo saaneensa suostumuksen päätöksen julkaisemiseen kokonaisuudessaan. Pyyntö, jossa määritellään kyseiset tiedot, on lähetettävä sähköisesti seuraavaan osoitteeseen:

European Commission
Directorate-General Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Tehty Brysselissä 29 päivänä heinäkuuta 2025.

Komission puolesta
Teresa RIBERA
Johtava varapuheenjohtaja